

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

MIGRACE A JEJÍ MOŽNÉ DOPADY NA OCHRANU OBYVATELSTVA A
KRIZOVÉ ŘÍZENÍ

Bakalářská práce

Autor: Vojtěch Pohl

Vedoucí práce: prof. Ing. Pavel Otřisal, Ph.D., MBA

Olomouc 2020

Jméno a příjmení autora: Vojtěch Pohl

Název bakalářské práce: Migrace a její možné dopady na ochranu obyvatelstva a krizové řízení

Pracoviště: Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta tělesné kultury

Vedoucí bakalářské práce: prof. Ing. Pavel Otřísal, Ph.D., MBA

Rok obhajoby: 2020

Abstrakt: Bakalářská práce se zabývá problematikou migrace. První část nás informuje o tom, co znamená migrace, seznámí nás s důležitými pojmy a motivy migrace. Druhá část se vztahuje k migrační politice ČR a třetí část nám přiblíží možné dopady a rizika související s migrací. V praktické části si rozebereme výsledky dotazníku, který nahlíží na názor společnosti vůči migraci a uprchlíkům.

Klíčová slova: migrace, imigrant, migrant, migrační krize, bezpečnost, rizika migrace, krizové řízení, ochrana obyvatelstva

Souhlasím s půjčováním písemné závěrečné práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and surname: Vojtěch Pohl

Title of the bachelor thesis: Migration and its possible impacts on population protection and crisis management

Department: Palacky University Olomouc, Faculty of Physical Culture

Supervisors: prof. Ing. Pavel Otřísal, Ph.D., MBA

The year of presentation: 2020

Abstract: The bachelor thesis deals with the issue of migration. The first part informs us about the meaning of migration and it also acquaint us with important concepts and motives for migration. The second part relates to migration politics of the Czech Republic and the third part introduces us possible impacts and risks related to migration. In the practical part we will analyze the results of the questionnaire, which is focused on society's views of migration and refugees.

Key words: migration, immigrant, migrant, migration crisis, security, migration risks, crisis management, civil protection

I agree the thesis paper to be lent with in the library service.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně pod vedením prof. Ing. Pavla Otřísala, Ph.D., MBA, uvedl všechny použité literární a odborné zdroje a řídil se zásadami vědecké etiky.

V Olomouci dne:

Podpis:

Děkuji doc. Ing. Jaromíru Novákovi, CSc. a prof. Ing. Pavlu Otřísalovi, Ph.D.,
MBA za pomoc, cenné rady a čas při zpracování mé bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod	7
2	Přehled poznatků	8
2.1	Migrace	8
2.1.1	Základní pojmy.....	8
2.1.2	Motivy migrace	10
2.2	Migrační politika ČR.....	11
2.2.1	Integrace	11
2.2.2	Nelegální migrace a návratová politika.....	12
2.2.3	Azyl	13
2.2.4	Vnější dimenze migrační politiky	14
2.2.5	Volný pohyb osob v Evropské unii a schengenská spolupráce.....	15
2.2.6	Legální migrace	16
2.2.7	Mezinárodní a evropské závazky české republiky v oblasti migrace	17
2.3	Možné dopady migrace na ochranu obyvatelstva a krizové řízení	19
2.3.1	Bezpečnostní systém ČR	19
2.3.2	Ochrana obyvatelstva, civilní ochrana a civilní obrana.....	20
2.3.3	Krizové řízení	21
2.3.4	Dopady migrace.....	23
3	Cíle	30
4	Metodika.....	31
5	Výsledky	32
6	Závěry.....	60
7	Souhrn.....	61
8	Summary.....	62
9	Referenční seznam.....	63
10	Přílohy	66

1 ÚVOD

Jako téma své bakalářské práce jsem si vybral migraci a její možné dopady na ochranu obyvatelstva a krizové řízení. Migrace je v posledních letech ožehavým tématem, nejen kvůli nedávné a stále probíhající migrační krizi. Myslím si, že je nezbytné, abychom všichni měli alespoň nějaké základní znalosti o migraci a zamezili tak zbytečným předsudkům a stereotypům ohledně uprchlíků a imigrantů. Je důležité se seznámit se všemi typy a motivy migrace, abychom pochopili, proč vlastně k migraci dochází.

V této bakalářské práci si objasníme, co je to migrace (2.1), vymezíme si základní pojmy (2.1.1) a seznámíme se s různými motivy migrace (2.1.2). Nastíníme si migrační politiku ČR a její cíle (2.2).

V další části se seznámíme s bezpečnostním systémem ČR (2.3.1), ochranou obyvatelstva (2.3.2), krizovým řízením (2.3.3) a objasníme si možné dopady migrace (2.3.4).

V poslední části se podíváme na názory obyvatel ČR vůči migraci a uprchlíkům vyhodnocením získaných odpovědí v rámci dotazníku s migrační tematikou.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Migrace

Pojem migrace lze v češtině vystihnout rovněž slovem stěhování. Jedná se o pohyb v prostoru za účelem změny místa pobytu. Tento pohyb může být zamýšlen jako dočasný nebo jako trvalý, může být chápán jako pozitivní změna nebo jako vynucení rozhodnutí, může se dokonce realizovat jako transfer člověka proti jeho vůli. (Uherek, Ošťádalová, Honusková & Gunter 2016, 7).

„Migrace znamená změnu teritoria, přesun člověka na jiné místo, který vyvolá řadu důsledků, jak pro místo, odkud dotyčný odešel, tak pro teritorium, kde se nyní vyskytuje.“ (Uherek et al. 2016, 7).

Podle Koudelky (2018) je migrace běžný jev lidské historie a je chápána jako jedno z řešení různých problémů. Z počátku lidské historie šlo o nalezení lepších podmínek pro hospodaření s dobytkem, lov či sběr plodů.

2.1.1 Základní pojmy

2.1.1.1 Migrant

„Člověk, který změní své místo pobytu překročením uznávaných státních hranic a stráví zde déle než jeden rok“ (Malířová, Frühbauerová, Hrubanová & Džestr 2016, 46).

2.1.1.2 Emigrant

Emigrant je osoba, která migruje z určitého státu s úmyslem se usadit ve státu jiném na dobu delší než jeden rok. (Pána & Rataj, 2016).

2.1.1.3 Imigrant

Imigrant je osoba, která migruje na území jiného státu s úmyslem usadit se na dobu delší než jeden rok. (Pána et al., 2016).

2.1.1.4 Cizinec

„Fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie.“ (zákon č. 326/1999Sb, §1)

2.1.1.5 Legální imigrant

Cizinec, který splňuje zákonem dané podmínky a tím má právo pobývat na našem území. (Holíková, Rozumek, Rozumková, Valentová, Hradečná, Jelínková & Čížinský, 2011)

2.1.1.6 Nelegální imigrant

„Jsou to jak cizinci, kteří nelegálně překročili státní hranice, tak ti, kteří nelegálně pobývají na území cizího státu nebo jejichž pobyt je v rozporu s účelem, pro který jim bylo vydáno povolení k pobytu.“ (Koudelka, 2018, 23)

Cizinec, který nespĺňuje zákonem požadované podmínky pro pobyt na našem území. (Hradečná et al. 2011)

„Cizinec, který vstupuje na území ČR bez platného oprávnění, nebo v ČR bez platného oprávnění pobývá.“ (Ministerstvo vnitra České republiky [MVČR], n. d. b)

2.1.1.7 Legální migrace

Proces řízeného, státem kontrolovaného přistěhovalectví. (MVČR, n. d. b)

2.1.1.8 Nelegální migrace

Jedná se o migraci, která probíhá bez kontroly a řízení ze strany cílových zemí. Cizinci vstupují do cílových zemí, či v nich pobývají, bez řádného oprávnění. (MVČR, n. d. b)

2.1.1.9 Uprchlík

Podle Koudelky (2018) je to osoba, která byla donucena migrovat. „Uprchlík je nechráněnou osobou, která má odůvodněný strach z pronásledování, což jej vedlo k opuštění domovského či rezidentního státu. Důvodem k pronásledování je jeden z pěti důvodů (rasa, náboženství, národnost, příslušnost k určité společenské skupině nebo zastávání politických názorů)“ (Koudelka, 2018, 26)

„Jde o osobu, která se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů.“ (Ministerstvo vnitra České republiky [MVČR], n. d. c)

2.1.1.10 Otevřené hranice

„Svobodný pohyb přes hranice států bez omezení nebo s minimální restrikcí imigrace“ (Koudelka, 2018, 26)

2.1.1.11 Shrnutí

Výše uvedené pojmy bylo již na začátku potřebné vyjasnit pro úplné pochopení tématu a orientaci v bakalářské práci, protože se objevují v celém jejím spektru. I když mohou termíny na první pohled působit podobně, je nutné uvědomit si jejich vzájemné rozdíly. Proto, mám za to, že bylo na místě uvést je na pravou míru v měřítku odborné literatury či právního řádu. I tyto pojmy však naznačují složitost migrace a mnohdy je složité obsah pojmů v praxi náležitě rozlišit.

2.1.2 Motivy migrace

Existuje nespočet důvodů, pro které se někdo rozhodne opustit svoji zemi. Jednou z nejčastějších příčin migrace je však politická a ekonomická nestabilita zemí původu. Politické konflikty vytvořily nehostinné podmínky, které nebyly v souladu s podmínkami občanů pro spokojený život (Hejduková, 2018).

Toto lze pozorovat například na pohybu osob v poválečném Československu způsobeným politickým faktorem. Odhaduje se, že mezi lety 1945-1947 bylo v bývalém Československu v pohybu přibližně 5 milionů osob, z toho asi 4 miliony v Českých zemích. Během těchto let bylo vyhnáno přes 2,8 milionu Němců, což přispělo k homogenizaci obyvatelstva Českých zemích (Drbohlav a kol. 2010)

Dalším motivem pro migraci jsou pracovní příležitosti. Podle Horákové (2011) byl mezi lety 2000-2010 v ČR nárůst zaměstnanosti cizinců ze 164 987 na 306 350. Toto číslo představuje více než 5% podíl na celkové zaměstnanosti v ČR.

V systému migrace, kdy přesun probíhá z méně rozvinutých zemí do zemí bohatších lze pozorovat okamžitý prospěch obou zúčastněných subjektů. Imigranti dostanou práci a tím finanční zajištění a cílová země imigrantů levnou pracovní sílu, na kterou navíc nemuseli vynakládat finanční prostředky prostřednictvím výchovy či vzdělání. (King, 2008)

2.2 Migrační politika ČR

Vláda České republiky dne 29. července 2015 přijala usnesení č. 621 o Strategii migrační politiky České republiky a o Komunikační strategii České republiky k migraci. Materiál definuje klíčové zásady migrační politiky českého státu, stanovuje základní a dlouhodobé cíle v dané oblasti na národní i unijní úrovni a uvádí konkrétní nástroje sloužící k jejich dosažení. (Ministerstvo vnitra České republiky [MVČR], 2015b)

Migrační politika ČR (MVČR, 2015b) do značné míry vyplývá ze společných politik Evropské unie. Mezi oblastí, které jsou regulovány v rámci společných politik spadá především mezinárodní ochrana, ochrana vnější hranice EU a oblast návratů. Avšak v oblasti legální migrace a integrace cizinců si státy evropské unie zachovaly prostor pro výběr ze zákonných alternativ. Státy EU proto musí brát ohled jak na potřeby státu, tak i na situaci na úrovni Evropské unie a podílet se na jejich řešení.

2.2.1 Integrace

„Integrace je v česku definována jako obousměrný proces sjednocení místního obyvatelstva a migrantů do jedné společnosti.“ (Drbohlav, 2010, 91)

„Česká republika dostojí povinnosti zajistit občanům v rámci své migrační politiky klidné soužití s cizinci a díky účinné integraci zabráni vzniku negativních sociálních jevů“ (MVČR, 2015b, 6)

Integrace cizinců je důležitým nástrojem migrační politiky. Jde o dlouhodobě neproblematickou oblast migrační politiky ČR díky vyváženosti obousměrného procesu mezi cizinci a majoritní společností. Základem úspěšnosti je důsledný monitoring situace, zpracování projektů na národní a regionální úrovni a spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi.

Téma integrace cizinců se v posledních letech dostalo do popředí zájmu a tím se potvrdila potřeba dále působit v této oblasti a vytvářet mechanismy, které zajistí prevenci negativních dopadů migrace. Důležitá je podpora začleňování a předcházení sociálního vyloučení či trestné činnosti cizinců.

Mezi cíle integrační politiky v České republice patří:

- udržení stávající situace a další rozvoj integrační politiky
- integrace cizinců s prevencí bezpečnostních rizik
- odvrácení neinformovanosti veřejnosti ohledně migrace a integrace cizinců

Těchto cílů chce Česká republika dosáhnout prostřednictvím aktualizovaného dokumentu Koncepce integrace cizinců z roku 2011, aktualizací Státního integračního programu pro osoby s udělenou mezinárodní ochranou, financováním integračních programů, budováním center na podporu integrace nebo lepší informovaností občanů o všech aspektech migrace. (MVČR, 2015b)

2.2.2 Nelegální migrace a návratová politika

„Česká republika zajistí bezpečnost svých občanů a efektivní vynucování práva v oblasti nelegální migrace, návratové politiky a organizovaného zločinu spojeného s převaděčstvím a obchodováním s lidmi“ (MVČR, 2015b, 8)

V roce 2014 nelegálně imigrovalo do Evropské unie více než 280 tisíc osob, proto nelegální migrace představuje pro Evropskou unii jednu z nejzásadnějších výzev. Tato výzva však není vůbec jednoduchá, jelikož migrační trasy, tedy místa nejčastějšího nelegálního vstupu přes hranice Evropské unie, jsou velmi rychle měněny a tím reagují na přijatá opatření ze strany Evropské unie.

Situace ohledně nelegální migrace není v České republice tak vážná ve srovnání s jinými státy Evropské unie (například Itálie, Řecko, Maďarsko). Odhad vývoje migrace je však nesmírně těžký úkol z důvodu zmiňované časté změny migračních tras. Proto tato problematika vyžaduje flexibilní přístup České republiky ohledně nelegální migrace a návratu cizinců nelegálně pobývajících na území České republiky. Hlavním preventivním opatřením České republiky je efektivní předvstupní kontrola a návratová politika, boj proti obchodování s lidmi, odhalování organizátorů nelegální migrace a důsledná spolupráce se třetími zeměmi, tedy zeměmi, které nejsou členy Evropské unie (mimo Island, Lichtenštejnska, Norska a Švýcarska).

Z dlouhodobého hlediska je potřeba se zaměřit hlavně na zamezování nelegální migrace a s tím spojená bezpečnostní rizika včetně možných kriminálních aspektů jako převaděčství nebo obchodování s lidmi.

Informovanost o právech a povinnostech cizinců, podpora legální migrace a zejména vysvětlení rizik spojených s nelegální migrací je důležitým faktorem prevence spolu s návratovou politikou, tedy předávání nelegálně pobývaných osob třetím zemím. Návratovou politiku by také nebylo možné uplatňovat bez pomoci agentur Evropské unie, Fontex a EUROPOL.

Mezi cíle v oblasti nelegální migrace a návratové politiky patří:

- Efektivní prevence a odhalování nelegální migrace a tím zajištění bezpečnosti občanů
- Potírání trestné činnosti v oblasti nelegální migrace, zejména v oblasti obchodu s lidmi, převaděčství nebo padělání dokumentů a důsledný trestní postih
- Efektivní návratová politika se zachováním respektu k lidským právům
- Aktualizace zákonných norem v návaznosti na rozhodnutí evropských soudů

Česká republika chce dosáhnout těchto cílů především rozšířením pobytových kontrol, posílením monitoringu návratové politiky, zefektivnění kontroly nelegální práce nebo vyvoláním odborné diskuze k rozšíření opatření na podporu obětem trestné činnosti. (MVČR, 2015b)

2.2.3 Azyl

„Česká republika dostojí svým závazkům v oblasti azylu a zajistí flexibilní kapacity svého systém“ (MVČR, 2015b, 11)

Uprchlík (žadatel o azyl) je specifická kategorie migranta, jenž hledá ochranu za hranicemi svého domovského státu. Jeho migrace je důsledkem donucení z bezpečnostních důvodů a strachu z pronásledování kvůli své rase či náboženskému nebo politickému přesvědčení. Česká republika si jako ostatní země Evropské unie nemůže vybírat žádosti osob, které bude posuzovat z důvodu mezinárodně-právních závazků, které udávají, že se členské země Evropské unie musí zabývat všemi žádosti o azyl od cizinců, kteří o ochranu požádali.

V rámci Evropské unie v roce 2014 zažádalo o azyl přes 650 tisíc uprchlíků, což je historické maximum podaných žádostí. Česká republika se však na celkovém čísle podílí

minimálně, žádost podalo jen 1156 osob. Přesto však musí být Česká republika schopna reagovat na možné zvýšení uprchlických toků, a to pomocí azylového systému, který zaručí dostatečnou kapacitu pro žadatele o azyl.

Jelikož Český azylový systém je založen na společném evropském azylovém systému, je nutnost nadále zvyšovat kvalitu azylového řízení a přijímacího systému v souladu s pravidly Evropské unie. Dále je třeba vyvíjet tlak na ostatní členy unie, aby se snažily o totéž. Díky společnému systému je potřeba o vzájemnou spolupráci mezi státy unie a vyvažování nerovnoměrné zátěže počtu žadatelů o azyl a plnění dohodnutých pravidel.

Cíle v oblasti azylového systému:

- Flexibilita kapacity azylového systému a připravenost na přijetí většího počtu azylantů
- Zvyšování kvality azylového systému a důstojné zacházení s osobami s doplňkovou ochranou v souladu s normami Evropské unie

Těchto cílů chce Česká republika dosáhnout zejména novelou zákona o azylu a souvisejících zákonů a vytvořením plánu připravenosti pro azylový systém z důvodu možného zvýšení počtu žadatelů o azyl, který doplňuje Typový plán pro migrační vlnu velkého rozsahu. Dalším důležitým faktorem pro splnění daných úkolů je modernizace informačního systému a s tím související zřízení informačního systému pro sběr informací o zemích původu. (MVČR, 2015b)

2.2.4 Vnější dimenze migrační politiky

„Česká republika posílí aktivity s cílem pomoci uprchlíkům v zahraničí a s tím související prevenci dalších migračních toků, včetně podpory rozvoje zemí při zvládnutí migračních krizí“ (MVČR, 2015b, 14)

Politika vnější dimenze je důležitý nástroj pro rozvoj a stabilizaci třetích zemí a s tím spojenou ochranou uprchlíků v zemi původu. Pro úspěch je důležitá jak soudržnost migrační politiky s ostatními politikami Evropské unie (například zahraniční, obchodní, bezpečnostní), tak aktivní zapojení do unijních projektů a spolupráce se třetími zeměmi.

Česká republika se snaží o přímou podporu uprchlíků v zemích jejich původu a tím zajišťuje efektivnější řešení v ohledu finančních prostředků. Přímá podpora uprchlíků má

také za následek pozitivnější dopad na migrační cesty směrem do Evropy. Politika vnější dimenze tak pomáhá jak uprchlíkům, třetím zemím, které jsou zasaženy migrační krizí, tak i ostatním státům Evropské unie.

Česká republika v roce 2015 zřídila Program Ministerstva vnitra, který má za úkol flexibilně reagovat na situace ohledně migrace a s tím spojenou pomoc třetím zemím.

Mezi cíle vnější dimenze patří:

- Aktivní zapojení do unijních programů ve třetích zemích
- Zapojení téma migrace do zahraniční spolupráce ČR
- Podpora třetích zemí v oblasti bezpečnosti, sociálního a ekonomického rozvoje
- Propojení dalších sektorových politik s politikou vnější dimenze
- Uskutečnit projekty na pomoc uprchlíkům a zemím zasažených migrací

Těchto cílů chce Česká republika dosáhnout posílením humanitární pomoci se zaměřením na pomoc uprchlíkům zasažených katastrofami velkého rozsahu a s tím vytvořit program na asistenci uprchlíkům v regionech původu a prevenci velkých migračních pohybů. Spolu s vytvořením programů je v plánu se zapojit do stávajících programů Evropské unie včetně praktické spolupráce na unijní úrovni. Dále chce Česká republika prohloubit propojení všech mechanismů na úrovni Koordinačního orgánu pro řízení ochrany státních hranic a migraci. (MVČR, 2015b)

2.2.5 Volný pohyb osob v Evropské unii a schengenská spolupráce

„Česká republika bude prosazovat udržení výhod volného pohybu osob v rámci Evropské unie a v schengenském prostoru“ (MVČR, 2015b, 17)

Volný pohyb osob je základním právem občanů Evropské unie, které jim umožňuje se svobodně pohybovat a žít v jakékoli zemi Evropské unie. Česká republika bere toto právo jako stěžejní výdobytek Evropské spolupráce, a proto se snaží o podporu začlenění a vykonávání pravidel volného pohybu osob.

K tomuto právu přispěla schengenská spolupráce, která zrušila kontroly osob překračující vnitřní hranice. Dnešní migrační krize svým způsobem ovlivňuje schengenskou spolupráci a ta společně s unijními politikami v oblasti migrace, azylu a

ochrany vnějších hranic prochází zásadní zkouškou v souvislosti s migračním tlakem na vnější hranice a vysokým počtem žadatelů o azyl. Tato zkouška je také důsledkem neplnění povinností některými členskými státy a jejich nesouhlas se základním konceptem rozdělení odpovědnosti. Tato neschopnost řešit úkoly a problémy vyvolává protievropské reakce, které mohou časem vyústit opětovným zavedením kontrol vnitřních hranic.

Díky své geografické poloze je Česká republika poměrně ve výhodné situaci ohledně absence kontrol vnitřních hranic, a proto není výrazně zasažena problémy, se kterými zápolí ostatní členské země Evropské unie. I přesto se Česká republika aktivně zapojuje do řešení celoevropských problémů. Na národní úrovni nadále plní závazky plynoucí ze schengenské legislativy.

Mezi cíle patří:

- Uskutečnění a dodržování unijního práva volného pohybu osob
- Implementace společných informačních systémů
- Podpora schengenské spolupráce

Těchto cílů chce Česká republika dosáhnout zejména úpravou zákona o pobytu cizinců, dokončením legislativního procesu zákona o ochraně státních hranic nebo aktivní účastí na novelizaci vízového kodexu. (MVČR, 2015b)

2.2.6 Legální migrace

„Česká republika podpoří legální migraci, která je pro stát a jeho občany přínosná tak, aby Česká republika mohla pružně reagovat na potřeby svého pracovního trhu i reflektovat dlouhodobé potřeby státu“ (MVČR, 2015b, 19)

V roce 2014 pobývalo v České republice 453 tisíc cizinců. Mezi lety 2005 a 2008 byl nárůst počtu cizinců strmý. Přibližně od roku 2009 se nárůst počtu cizinců ustálil a stoupá jen zvolna.

Politika legální migrace české republiky umožňuje flexibilně reagovat na současné potřeby a možnosti státu i v rámci pracovního trhu. Politika vychází z principů schválených vládou v roce 2010. Tyto principy byly dále rozvinuty konceptem Nového systému ekonomické migrace a právní úpravy vstupu a pobytu cizinců. Debaty na úrovni

Koordinačního orgánu pro řízení ochrany státních hranic a migraci mají za následek návrhy na změny v oblasti legální migrace, které mají reagovat na potřeby státu.

Mezi cíle v oblasti legální migrace patří:

- Posílení bezpečnostních opatření a prevence bezpečnostních rizik
- Naplnění unijních předpisů v oblasti legální migrace upravující opatření pro zrychlení a usnadnění vstupních procesů
- Vytvořit aktivní imigrační politiku, která flexibilně reaguje na potřeby státu

Těchto cílů chce Česká republika dosáhnout vytvořením programů a projektů podporující legální migraci, novelizací zákona o pobytu cizinců a souvisejících právních předpisů nebo vytvořením strategického dokumentu ke vstupu a pobytu občanů třetích států za účelem studia a jiných vzdělávacích aktivit. Důležitou součástí je pravidelná debata ohledně potřeb České republiky v oblasti legální migrace včetně vyhodnocování existujících projektů a programů.

2.2.7 Mezinárodní a evropské závazky české republiky v oblasti migrace

„Česká republika dostojí mezinárodním a evropským závazkům v oblasti migrace a aktivně se zapojí do celoevropských debat a hledání společných řešení“ (MVČR, 2015b, 22)

Právo Evropské unie představuje závazky, které ovlivňují migrační politiku České republiky. Mezi tyto závazky patří smlouva o fungování Evropské unie, která zařizuje společnou politiku v oblasti migrace, mezinárodní ochrany a hranic. Tato smlouva je vedena zásadou solidarity a spravedlivého rozdělování odpovědnosti mezi ostatní státy Evropské unie. Konkrétní směrnice a nařízení dále specifikují provádění společných politik, ve kterých se reflektují další mezinárodně-právní závazky členských států.

Rychlost a dynamika stávající migrační krize klade velké nároky na Českou republiku a Evropskou unii v podobě nutnosti zachování určité flexibility, která je zapotřebí z hlediska přijmutí určitých opatření, která by mohla výrazně změnit základy stávajícího společného systému.

Česká republika se bude nadále podílet na společné migrační politice Evropské unie činnou účastí aktivit Evropské unie, prosazováním stávajících právních závazků nebo přispíváním do navrhovaných dobrovolných opatření.

Mezi cíle patří:

- Pečlivé plnění mezinárodních závazků
- Efektivní čerpání a nakládání s finančními zdroji poskytnutými Evropskými fondy
- Konstruktivní politika
- Součinný přístup k hledání společných postupů.

Těchto cílů chce Česká republika dosáhnout aktivním zastoupením na mezinárodních jednání a zasedání orgánů Evropské unie, průběžným hodnocením situace společných politik a postupů a jejich dopadů na Českou republiku a dále podporou a zapojením se do praktické spolupráce prostřednictvím agentur Evropské unie působících v oblasti migrace. (MVČR, 2015b)

2.3 Možné dopady migrace na ochranu obyvatelstva a krizové řízení

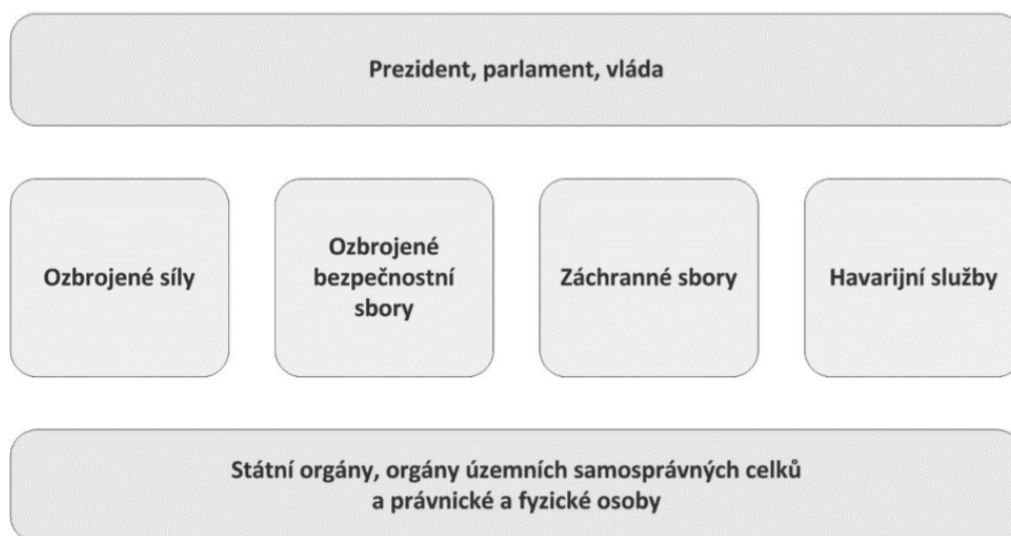
2.3.1 Bezpečnostní systém ČR

„Bezpečnostní systém představuje právně zakotvený, hierarchický, vzájemně provázaný systém práv a povinností orgánů státní správy, samosprávy, soukromých subjektů a občanů vedoucí k zajištění bezpečnosti všech jeho součástí, a to bez ohledu na druh hrozby a její rozsah.“ (Ministerstvo vnitra České republiky [MVČR], 2015a)

Bezpečnost, nebo také bezpečí, může být chápáno, po naplnění životních a fyziologických potřeb, jako jedno z klíčových pocitů člověka. Cílem bezpečnostního systému je proto naplnění tohoto lidského pocitu. (MVČR, 2015a)

Stát, který představuje základní mocenský útvar, zodpovídá za zajištění bezpečnosti ČR a funkčnost veškerých bezpečnostních systémů. Stát v sobě obsahuje ozbrojené síly, státní aparát, soudy a bezpečnostní sbory. Státní aparát a soudy nejsou schopny zajistit bezpečnost, jejich role tudíž spočívá v tvorbě a vymáhání práva, které bezpečnostní systém reguluje. Fyzické zajištění bezpečnosti proto spadá pod úkoly speciálně založených pilířů bezpečnosti, mezi které patří:

- Ozbrojené síly
- Ozbrojené bezpečnostní sbory
- Záchranné sbory
- Havarijní sbory

Obr. č. 1 Organizační struktura bezpečnostního systému ČR (MVČR, 2015a)

Dále se bezpečnostní systém člení podle druhu ohrožení:

- Vnější hrozby (ohrožení svrchovanosti a celistvosti státu)
- Vnitřní hrozby (narušení vnitřního pořádku a veřejné bezpečnosti)
- Ostatní hrozby (mimořádné události, přírodní a technologické katastrofy,...)

Bezpečnostní složky se v rámci řešení hrozeb navzájem doplňují, ale lze vyjádřit vztah mezi jednotlivými typy ohrožení a bezpečnostními složkami:

- Vnější ohrožení – Armáda ČR
- Vnitřní ohrožení a veřejná bezpečnost – Policie ČR
- Ostatní ohrožení – HZS ČR

2.3.1.1 Bezpečnostní strategie

„Bezpečnostní strategie je základním koncepčním dokumentem bezpečnostní politiky státu. Bezpečnostní strategie ČR obsahuje:

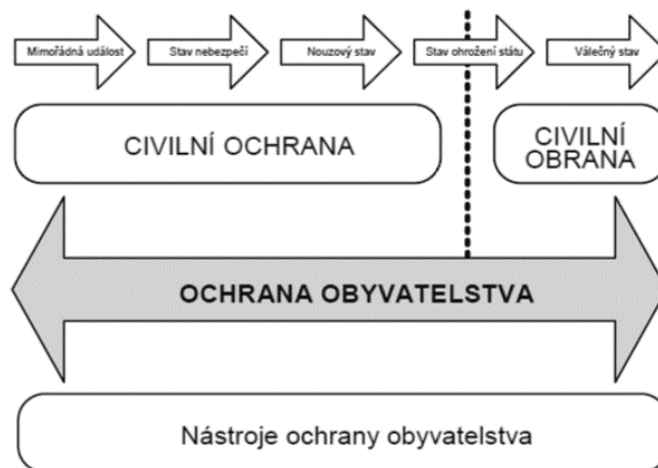
- Východiska bezpečnostní politiky ČR
- Bezpečnostní zájmy ČR
- Bezpečnostní prostředí
- Strategie prosazování bezpečnostních zájmů ČR“ (MVČR, 2015a, 14)

Bezpečnostní politika je souhrnem opatření a kroků za účelem

2.3.2 Ochrana obyvatelstva, civilní ochrana a civilní obrana

Pojem civilní ochrana je chápán jako souhrn akcí a procesů odpovědných orgánů, organizací, složek a obyvatelstva vykonávaných s cílem snížení negativních důsledků eventuálních mimořádných událostí a krizových situací. Za válečného stavu se civilní ochrana stává civilní obranou jako součástí systému obrany státu a zajišťuje výkon humanitárních úkolů.

Ochrana obyvatelstva je tedy širokou multiresortní oblastí, zahrnující civilní ochranu i obranu, kterou nelze vysvětlovat a řešit jako plnění úkolů civilní ochrany ale spíše jako soubor akcí a rolí příslušných orgánů veřejné správy a dalších zainteresovaných subjektů, jenž vedou k zajištění ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí. (MVČR, 2015a)

Obr. č. 2 Vztah ochrany obyvatelstva, civilní ochrany a civilní obrany (MVČR, 2015a)

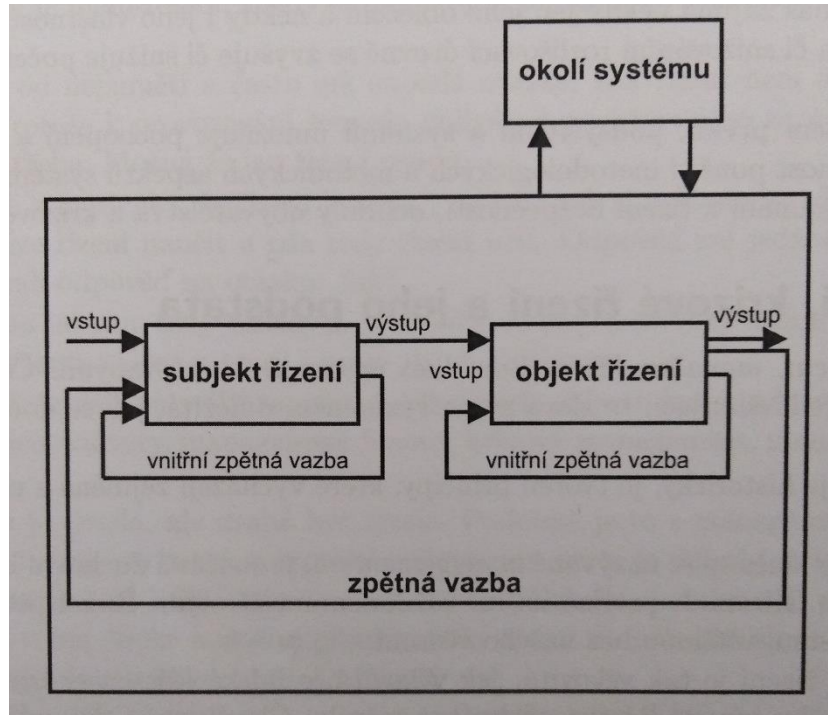
2.3.3 Krizové řízení

Při vzniklých krizových situacích je stát povinen plnit zákonem stanovené základní povinnosti, proto se využívá systém krizového řízení, jenž je používán v oblasti krizového opatření a při řešení vzniklých krizových situací. Na fungování krizového řízení se podílejí orgány krizového řízení i Právnícké a Fyzické osoby. (Novák, 2014)

Pro správné pochopení krizového řízení je potřeba definovat základní pojmy:

- **Krizové řízení** - „souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na Krizovou situaci a jejich řešením, nebo ochranou Krizové infrastruktury.“ (MVČR, 2015a, 192)
- **Krizová situace** – „je mimořádná událost podle zákona o IZS, narušení Krizové infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu.“ (MVČR, 2015a, 192)
- **Krizové opatření** - „je organizační nebo technické opatření určené k řešení Krizových situací a odstranění jejich následků, včetně opatření, jimiž se zasahuje do práv a povinností osob.“ (MVČR, 2015a, 193)
- **Pracovní povinnost** - „je povinnost fyzické osoby vykonávat po nezbytně nutnou dobu určenou prací, která je nutná pro řešení Krizových situací a kterou je tato osoba povinna konat v místě určeném orgánem krizového řízení.“ (MVČR, 2015a, 193)

- **Pracovní výpomoc** - „je povinnost fyzických osob vykonávat jednorázové a mimořádné úkoly nezbytné pro řešení Krizových situací, které jsou povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení.“ (MVČR, 2015a, 193)

Obr. č. 3 Schéma Krizového řízení (Novák, 2014)

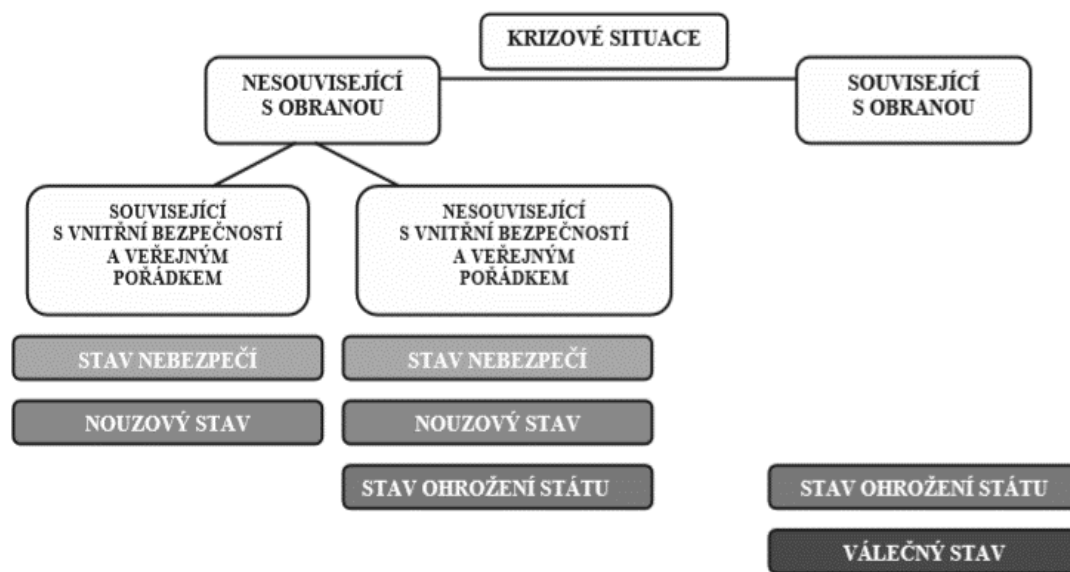
Krizové řízení se skládá ze tří tzv. krizových zákonů. Patří mezi ně zákon č. 239/2000 Sb., O integrovaném záchranném systému, zákon č. 240/2000 Sb., O krizovém řízení a zákon č. 241/2000 Sb., O hospodářských opatřeních pro krizové stavy. (Novák, 2014)

Mezi orgány krizového řízení patří:

- Vláda ČR
- Ministerstva a další ústřední správní úřady
- Česká národní banka
- Orgány kraje
- Orgány obce s rozšířenou působností
- Orgány obce

Pokud mimořádná událost nabude takových rozměrů, kdy činnost správních úřadů, složek IZS, orgánů krajů a obcí nevede k odvrácení takové události, je možno získání dalších zdrojů jen na úkor restrikce některých běžných funkcí (popř. práv a svobod) nebo vyžádání zdrojů z území, jež není zasaženo mimořádnou událostí. Toto lze dosáhnout jen vyhlášením **krizového stavu**.

Mezi krizové stavy patří: **stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav**. Kritéria pro vyhlášení jednotlivých krizových států jsou druh mimořádné události, rozsah postižení a velikost postiženého území. Pokud se jedná o krizovou situaci související se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením, lze vyhlásit stav ohrožení státu nebo válečný stav. Naopak pokud se nejedná o krizovou situaci, která nesouvisí se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením, vyhlásí se stav nebezpečí, nouzový stav a stav ohrožení státu. (MVČR, 2015a)

Obr. č. 4 krizové situace a krizové stavy (MVČR, 2015a)

2.3.4 Dopady migrace

Migrace je od počátku lidstva přirozeným jevem a příležitostí jak pro imigranta, přijímací zemi i zemi původu. Migrace je spojena s mezinárodním obchodem, zahraničními investicemi, studiem, odbornými stážemi, vysoko i nízko kvalifikovanou pracovní silou, kulturou či vědeckou spoluprací. Zakázání migrace by proto bylo velkou ekonomickou hrozbou a tím by došlo ke ztrátě konkurenceschopnosti. S migrací jsou však spojeny i určitá bezpečnostní hlediska. Tato hrozba může mít formu terorismu,

organizovaného zločinu, šíření infekční nákazy, kulturních zvyklostí nesourodých s našim právním pořádkem či snížené ochoty k integraci. Takovou hrozbu mohou představovat jak určití imigranti či jejich masy, tak k nim může přispět i objem migračních toků a masová neřízená migrace. (Ministerstvo vnitra České republiky [MVČR], n. d.a)

2.3.4.1 Hrozba neřízené migrace

Hrozba ztráty vlivu na migraci se dělí na dva hlavní faktory. **Vnitřními faktory** jsou zejména neschopnost či nemožnost nastavení imigračního procesu či systému, jenž se nadále stává zranitelným a nedůvěryhodným. Tyto nedostatky lze předcházet především kvalitní legislativou a navýšením kapacity celého systému. **Vnější faktory** však představují mnohem větší rizika, jimiž jsou objektivní skutečnosti, které ovlivňují naplnění této hrozby (různé konflikty, přírodní katastrofy či organizovaný zločin) a psychologické faktory (ochota migrantů podstupovat rizika, nereálné představy o příležitostech, subjektivní ekonomický motiv migrantů,...) Těmto rizikům je složitější předcházet a schopnost jim předcházet výrazně závisí na míře jejich ovlivnitelnosti.

Otázka zranitelnosti

Praktická neexistence vnitřních hranic mezi členskými státy schengenského prostoru a omezená možnost použití legislativní regulace z důvodu vzájemného právního systému Evropské unie hraje důležitou roli při hodnocení zranitelnosti současného systému. Z důvodu zmíněného společného právního systému Evropské unie nemohou členské státy zasahovat do některých oblastí migrační politiky jako vízová politika či standardy vnější ochrany hranic stejně jako oblast mezinárodní ochrany, jenž je regulována z valné většiny ve formě nařízení a směrnic. Naopak ve směru legální migrace si státy zachovali určitou míru diskrece a mohou tak využít některých národních regulačních mechanismů i přes vznik celé řady směrnic. Tyto schopnosti nastavit legislativou podmínky pro vstup a pobyt cizinců tak, aby byla imigrace přínosem pro všechny zúčastněné strany a aby přitom byly minimalizovány teoretické i praktické negativní dopady je stěžejním bodem efektivního řízení migrace.

Vedle právní stránky věci je však dále, z důvodu snížení rizika, nutné zajištění dostatečné kapacity systému, kvantitativní i kvalitativní zajištění, efektivity vízového procesu, kontrol na mezinárodních letištích, odhalování padělaných či pozměněných dokladů a také vymahatelnosti práva. Neméně důležité je vzájemné propojení

jednotlivých informačních systémů komunikace na úrovni národních států, sdílení zpravodajských informací a tím zajištění lepší komunikace mezi jednotlivými národy a jejich resorty. K dalším rizikovým úsekům patří povolování vstupu a pobytu z hlediska korupce, je tedy nutné správně nastavit protikorupční opatření státní zprávy.

Pro efektivnost řízení migrace jsou zásadní určitá procesní funkční pravidla, která musí být dostatečně imunní možnému zneužití jako fiktivní zaměstnání či fiktivní rodinné vazby a být tak dostatečným prostředkem pro řízení migrace. Tato pravidla musí být schopna v krátkém časovém úseku vyhodnotit, zda je určitý cizinec na území státu žádoucí a zda představuje nějakou hrozbu, zároveň však tento proces nesmí bránit legální migraci. Nedílnou součástí imigračního systému jsou bezpečnostní složky, které hrají zásadní roli při snižování individuálních rizik.

Dalším podstatným článkem imigračního procesu je schopnost státu zajistit efektivně a účinně návrat cizinců, kteří vstoupili na území státu neoprávněně nebo oprávnění k pobytu ztratili. I zde je důležitá efektivita a skutečná proveditelnost návratu cizinců, na níž závisí úspěch či neúspěch návratové politiky a tím eliminování možných hrozeb. (Ministerstvo vnitra České republiky [MVČR], 2016a)

Otázka motivace – Push a pull faktory

Takzvaným **Push a Pull** faktorům ovlivňující migraci položil základy D.J.Bogue, jenž naznačoval, že k tomu, aby došlo k migraci je třeba určitých sil, které určitého jedince vyhánějí (push) nebo naopak jej přitahují (pull) do určitých zemí. (Uherek et al., 2016)

Do **Push** faktorů patří veškeré síly, které působí na cizince tím, že podporují jeho rozhodnutí odejít z určité země. Mezi tyto faktory patří nejčastěji bezpečnostní a ekonomická situace země, přírodní katastrofy ale také špatná vláda, nezaměstnanost či korupce. Klíčovým vlivem na otázku migrace je tedy socioekonomická situace, bezpečnost a životní úroveň obyvatel v zemi původu i tranzitních zemí.

Mezi **Pull** faktory patří naopak veškeré síly, které potenciální imigranty přitahují, jako je například úroveň zdravotní péče, dostupnost sociálního systému, velikost usídlené komunity či postoj dané společnosti k migraci. Velkou roli v motivaci imigrantů hraje také míra postihu za nelegální migraci. Danou motivací je tedy vidina velké odměny s minimálním postihem.

Hrozba neřízené migrace tedy spočívá v nevyhovujícím nastavení systému, jeho omezené důvěryhodnosti a omezené schopnosti realizovat stanovené postupy. Pokud nebudou tato legislativní stanoviska v dostatečné míře nastavena a dodržována, může tak dojít ke vzniku dalších pull faktorů a tím následně motivaci systém obejít či zneužít. (MVČR, 2016a)

2.3.4.2 Terorismus a kriminalita

Za terorismus lze označit takové jednání, které je politicky, nábožensky či jinak ideologicky motivováno a užívá násilí či jeho hrozby zejména s cílem vyvolat strach. (MVČR, 2016a)

Terorismus je od teroristického útoku z 11. září 2001 nejzávažnější potenciální riziko, které může být důsledkem migrace. Do této doby je terorismus hlavním argumentem pro restrikcí imigrace. Pokud je souvislost mezi terorismem a migrací, neznamená to však, že její restrikce bude účinným prostředkem s bojem proti terorismu. Tato omezení spíše odradí potenciální imigranty, kteří nechtějí vstoupit na území cizího státu bez státního souhlasu. Pro migranty, kteří mají nějaké kriminální či teroristické záměry tato opatření nijak nebrání, jelikož i při restrikcí imigrace stále zůstávají hranice do určité míry prostupné. Cizinci častěji překračují hranice jako studenti, turisté, obchodníci apod. a ne jako ti, kteří mají úmysl se v dané zemi usadit. (Koudelka, 2018)

Pokud budeme rozdělovat terorismus podle původce, tak se v posledních letech jeví Islámský radikalismus jako největší hrozba pro Českou republiku a Evropu. Tuto hrozbu mají obyvatelé spojenou především kvůli několika teroristickým útokům teroristů hlásícím se k Islámskému státu nebo k jiné radikální islamistické ideologii. Navzdory těmto událostem je však riziko spojené s islámským radikalismem minimální, ne však nulová. Toto malé riziko je spojené hlavně s odlišným postavením České republiky v rámci zbytku Evropy, jelikož je v ČR muslimská komunita méně početná a doposud v ní nebyly zaznamenány radikalizační tendence. Tyto radikalizační tendence byly také v dalších zemích EU spojeny s exkluzí. V tomto směru je většina členů muslimské komunity v ČR dobře integrována do společnosti a nevytváří se tak sociálně vyloučené komunity, které by mohly sloužit jako zázemí pro teroristické aktivity.

Zatímco je nízká pravděpodobnost teroristických útoků ze strany mezinárodních teroristických organizací (Islámský stát,...) je tu stále riziko radikalizace malých skupin

či jednotlivců, kteří se mohou pokusit o násilnou akci bez záštitu teroristickou organizací. (MVČR, 2016a)

Vedle potencionálního rizika terorismu je imigrantům přičítána i větší míra kriminality. Tato kriminalita u imigrantů může být do jisté míry ovlivněna problémy akulturace a asimilace do nové společnosti, jelikož jsou často imigranti nuceni se usadit v lokalitách, kde častěji dochází ke kriminálním činnostem. Těmto problémům vyšší míry kriminality u imigrantů čelí několik členských zemí Evropské unie, například v Berlíně bylo spácháno 20% násilných trestných činů asi tisícovkou mladistvých imigrantů z Turecka či Arabských zemí navzdory tomu, že toto číslo představuje asi 3 promile celkového počtu obyvatel Berlína. (Koudelka, 2018)

Podle dostupných dat z roku 2015 bylo v České republice 101 597 objasněných trestných činů, z toho 7 264 spáchaných cizinci a 2 717 spáchaných cizinci ze třetích zemí. Z počtu trestných činů spáchaných cizinci třetích zemí bylo 292 činů násilné povahy (vraždy, násilné trestné činy). Cizinci tedy spáchali 7,2%, zatímco cizinci z třetích zemí spáchali 2,7% z celkového počtu trestných činů. (Open society fund, [OSF] 2017) Z údajů Českého statistického úřadu (Český statistický úřad, [ČSÚ] 2018) dále vyplývá, že v roce 2015 bylo na území ČR 467 562 cizinců včetně azylantů, což je asi 4,3% z podílu obyvatelstva ČR. I když se z dat může zdát, že cizinci spáchají více trestných činů, než je jejich podíl v populaci, není to úplně pravda. Většinu trestných činů spáchali cizinci EU, kteří nemají povinnost registrovat svůj přechodný pobyt. Číslo 4,3% tedy neodpovídá reálnému zastoupení cizinců v populaci. Podíl odpovídá podle dat blíže 2,5% cizinců ze třetích zemí v populaci, tedy asi 268 940 cizinců ze třetích zemí (ČSÚ, 2018). Ti tedy spáchali 2,7% objasněných trestných činů. Můžeme tedy říci, že trestných činů cizinců přibližně odpovídá jejich podílu v populaci. (OSF, 2017)

Kriminalita cizinců (k r. 2015, Open society fund)	
počet objasněných TČ na území ČR	101 597
počet objasněných TČ na území ČR spáchaných cizinci	7 264 (7,2%)
z toho počet objasněných TČ na území ČR spáchaných cizinci ze třetích zemí	2 717 (2,7%) z nichž 292 bylo násilné povahy

Tabulka č. 1 Kriminalita cizinců (vlastní zpracování)

Podíly cizinců na území ČR (k r. 2015, ČSÚ)			
celkem cizinců na území ČR	467 562	podíl cizinců z celkového počtu obyvatel žijících na území ČR	4,30%
z toho počet cizinců ze třetích zemí	268 940	podíl cizinců ze třetích zemí z celkového počtu obyvatel žijících na území ČR	2,50%

Tabulka č. 2 Podíly cizinců na území ČR (vlastní zpracování)

2.3.4.3 Organizovaný zločin

Organizovaný zločin je často označován jako vážná hrozba pro bezpečnost České republiky. (MVČR, 2016a)

Skupiny organizovaného zločinu provozují tuto činnost za účelem zisku. Mezi činnosti patří zejména krádeže aut, výroba, distribuce a pašování drog, ale i organizování nelegální migrace. Mezi lety 1998-2004 patřila nelegální migrace k nejrozšířenějším činnostem organizovaných zločineckých skupin. Od roku 2005 však tento podíl začal klesat. (Cejp, 2010)

Do roku 2016 byl podíl nelegální migrace u organizovaných zločineckých skupin stále mírně klesající. (Scheinost, Cejp, Pojman & Diviák 2018)

Musíme brát v potaz to, že nelegální migrace je u organizovaných skupin velkým zdrojem zisku, jelikož migranti platí nemalé částky za každou část trasy. Tyto částky se mohou vyšplhat až na deseti tisíce EUR. To samé nemůžeme říci o dalších nevládních a dobrovolnických organizacích, které často stavíme na úroveň skupin organizující nelegální migraci jako byznys, jelikož tyto organizace činnost vykonávají čistě z humanitárních důvodů bez jakéhokoli obohacování, a přesto stále se stávají terčem stejné kritiky. (Scheinost et al., 2018)

I když v současné době nepředstavuje kriminalita cizinců v ČR významnější problém, stále hrozí riziko vzniku či rozrůstání nových sociálně vyloučených skupin cizinců, kteří se mohou stát členy skupin organizovaného zločinu. (Ministerstvo vnitra České republiky [MVČR], 2016b)

2.3.4.4 Zdravotní rizika

I když se může zdát, že migrace může být velkým rizikovým faktorem přenášení nemocí, je toto riziko stejně spojené s běžným či turistickým cestováním do zahraničí. Stále tu však je riziko spojené s přenosem importovaných infekčních nemocí jako spalničky, tuberkulóza, ale také nemoci běžně se vyskytující v Evropské společnosti, jako chřipka, respirační infekce či hepatitidy. Klíčová role v zabraňování přenosu infekčních nemocí je správná vakcinace imigrantů, kteří vstupují na naše území, a tím se výrazně snižuje riziko nákazy. (Kolářová 2016)

Podle Světové zdravotnické organizace (World Health Organization, 2019) je většina uprchlíků a migrantů zdravá, i přes časté špatné hygienické podmínky a zhroucení zdravotních systémů v zemi původu, mohou se však nakazit v průběhu cesty nebo během pobytu v přijímacích zařízeních. Z důvodu jejich sociálního a právního postavení mohou mít složitější přístup ke zdravotním službám, proto je důležité, aby státy poskytovaly zdravotnické služby všem imigrantům bez ohledu na jejich právní statut.

Onemocnění	Počet případů	Země	Poznámka
Malárie	4	Itálie, Apulia (3x z Maroka, 1x ze Súdánu)	Společné zaměstnání, onemocněli v průběhu 1 týdne, cest. anamnéza neg., geneticky odlišné izoláty <i>P. falciparum</i> -vylučují přenos krví, nevyloučen přenos zavazadly
	2	Francie, Moulins	Zavazadlová malárie?, 1 osoba s malárií <i>P. falciparum</i> v okolí
	1	Itálie	Nozokomiální nákaza, úmrtí 4leté dívky, Italky, hospitalizovaná současně s 2 dětmi z Burkiny Faso s malárií.
	1 (únor 2018)	Španělsko, Madrid	Nozokomiální nákaza, 4měsíční dítě z Madridu, současně hospitalizováno s dítětem s importovanou malárií.
Svrab	164	Francie, La Porte de la Chapelle	listopad 2016 - červen 2017
Febriální rhabdomyolýza	48	Itálie (ze západní Afriky- Nigérie)	Výskyt na 13 zdravotnických zařízeních v Itálii, původce nezjištěn
MDR-TBC	22 kmenů (více než 30 případů)	Belgie 1x, Dánsko 2x, Finsko 1x, Francie 1x, Norsko 4x, Švédsko 10x a Velká Británie 3x	Všechny případy onemocnění pocházejí původem z Etiopie, Eritrey nebo ze Somálska.
Spalničky	44	Francie	Souvislost se 3 centry pro migranty, žádný kontakt z Rumunska

Obr. č. 5 Hlášení onemocnění migrantů 2017 (Státní zdravotnický ústav, 2018)

3 CÍLE

Mým cílem je vytvořit souhrnný dokument, který čtenáře v základní podobě obeznámí s problematikou migrace a napomůže k pochopení migrace jako společenského fenoménu. Dále by bakalářská práce měla charakterizovat migrační politiku České republiky, porovnat ji v rámci společenství evropských států a upozornit na zákonné limity migrace. Nejdůležitější částí ale budou možné dopady migrace na ochranu obyvatelstva a krizové řízení, v níž se pokusím o vymezení bezpečnostního systému ČR, bezpečnostní strategie, ochrany obyvatelstva a krizového řízení. V rámci dopadů migrace se budu zabývat především hrozbami, které migrace přináší, a to opět v evropském měřítku.

4 METODIKA

Výzkum byl proveden formou online anonymního dotazníku, jenž jsem si vybral pro jeho jednoduchost a rychlost vyhodnocení. Dotazník vyplnilo 102 respondentů v celkem vyrovnaném poměru žen a mužů. Data byla sesbírána na přelomu května a června letošního roku. Mým cílem bylo získat data od rozličných skupin obyvatel a dosáhnout tak co největší reliability. Výběrem otázek a možností odpovědí jsem chtěl věrně postihnout pohled společnosti na problematiku migrace. Většina otázek je zjišťovací, tedy nabízí odpověď pouze ano či ne. To ale nesnižuje kvalitu výzkumu, protože jsou pokládány jednoduše a srozumitelně pro jejich snadné zodpovězení.

Na začátku dotazníku je šest otázek, které se zaměřují na osobu respondenta. Ten zde uvádí informace ohledně jeho pohlaví, národnosti, věku, bydliště, vzdělání a zaměstnání.

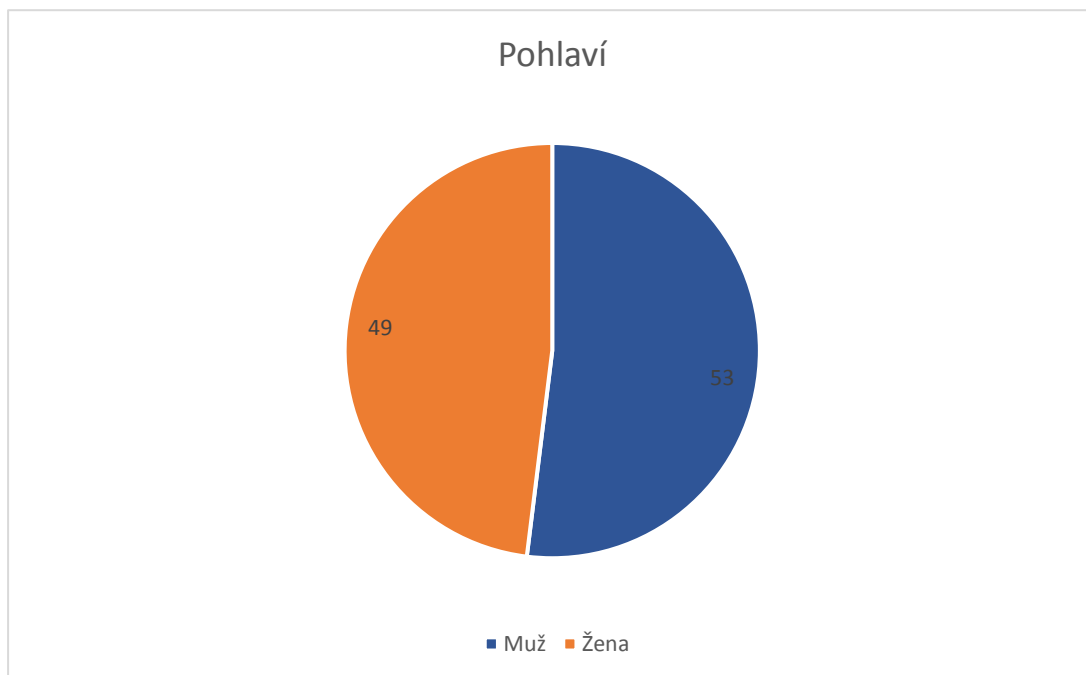
Druhá část se již týká migrace a jejích možných dopadů na ochranu obyvatelstva a krizové řízení. Nejprve bylo třeba zjistit, jak se lidé o problematiku migrace zajímají a zda mají strach z migrantů těch kterých menšin. Ať už do ČR přicházejí za účelem práce či trvalého pobytu. Následují otázky ohledně rizik spojených s migrací, kterým by mohla ČR čelit a vyjádření názoru k účasti EU na uprchlické krizi.

Poslední tři otázky se zaměřují na názory respondentů a jejich zkušenost s migranty.

5 VÝSLEDKY

První část dotazníku měla za úkol zjistit osobní informace respondentů.

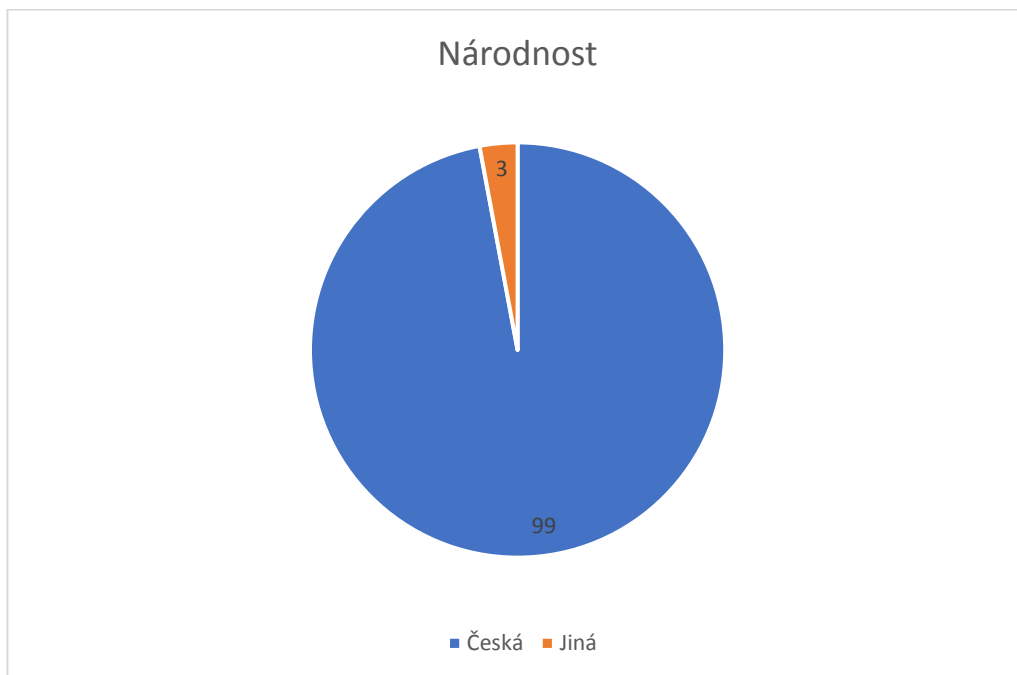
Otázka č.1 byla položena z důvodu zjištění pohlaví respondentů (graf č. 1). Bylo možné vybrat jednu odpověď.

Graf č. 1 Pohlaví respondentů

Z odpovědí z otázky č. 1 vyplývá, že z celkového počtu 102 respondentů bylo nepatrně více mužů a to 53 a 49 žen. Myslím si, že tento podíl respondentů na základě pohlaví je ideální pro vyhodnocení průzkumu a reflektuje tak reálný podíl mužů a žen v české společnosti.

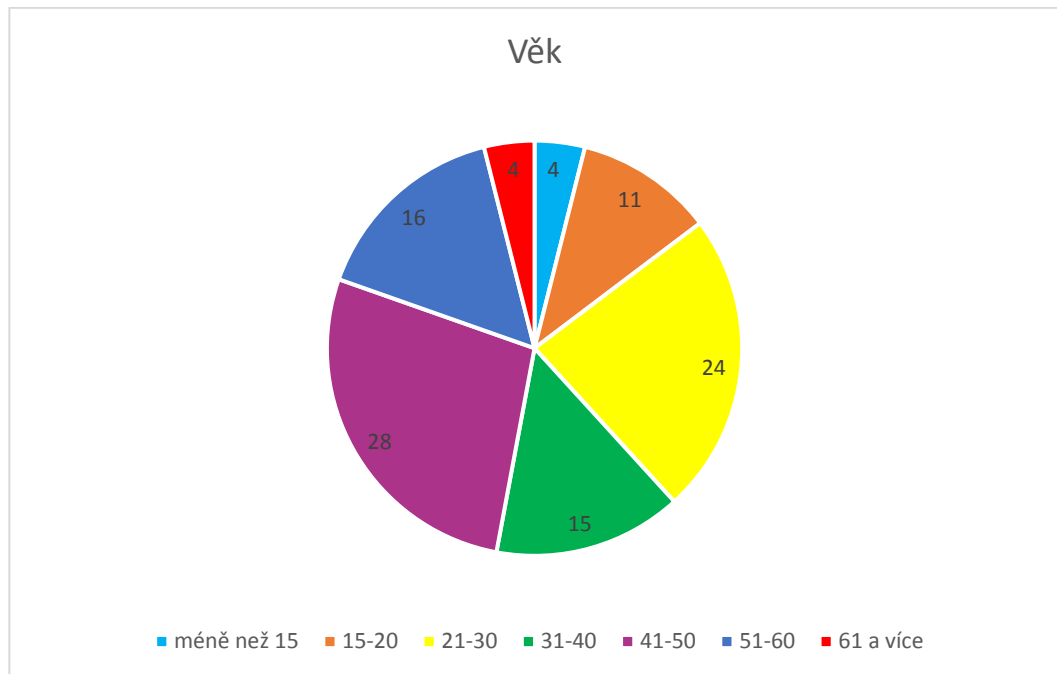
Otázka č.2 měla zjistit národnostní složení respondentů. (graf č. 2). Bylo možné vybrat jednu odpověď.

Graf č.2 Národnost respondentů

Otázka č. 2 nám ukázala, že většina respondentů je české národnosti (99), 3 respondenti uvedli národnost jinou než Českou a Slovenskou.

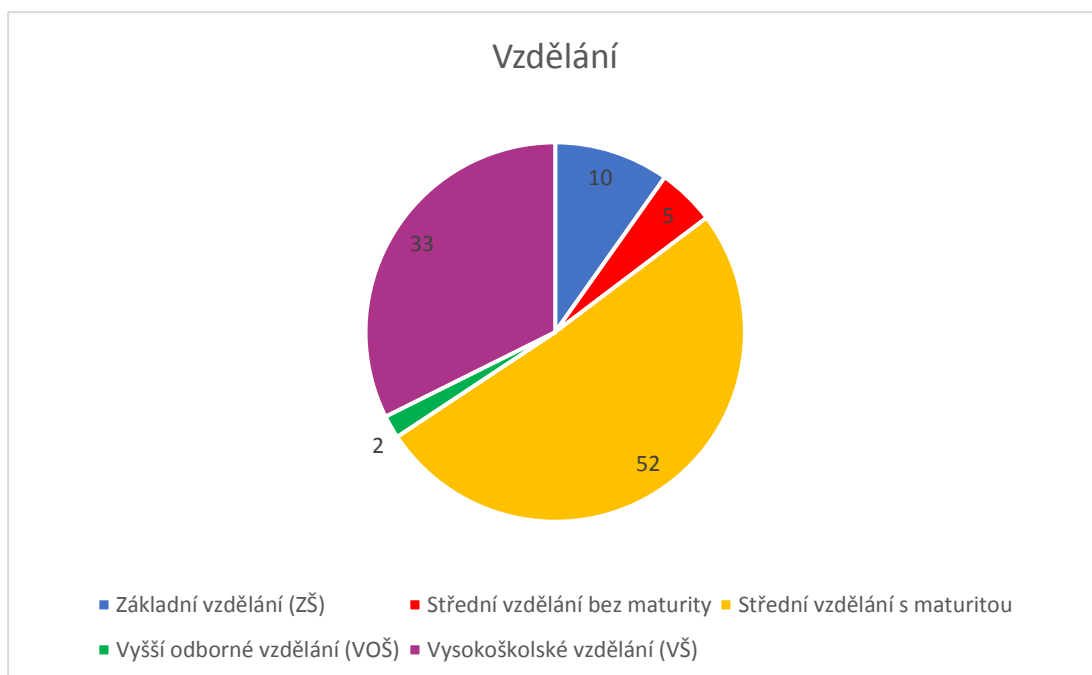
Otázka č. 3 byla položena z důvodu zjištění různorodosti věkových skupin respondentů a poměru mezi skupinami (graf č. 3). Opět bylo možné vybrat pouze jednu odpověď.

Graf č. 3 Věk respondentů

Otázka č. 3 zjistila poměry věkových skupin. Nejpočetnější byla věková skupina v rozmezí 41-50 let s počtem 28 respondentů. 24 respondentů bylo v kategorii 31-30 let, 16 respondentů v kategorii 51-60 let, 15 respondentů v kategorii 31-40 let, 11 respondentů v kategorii 15-20 let, 4 respondenti v kategorii méně než 15 let a 4 respondenti v kategorii 61 a více let. Celkově lze tedy pozorovat celkovou hojnost zastoupení všech věkových kategorií účastněných respondentů až na výjimku ve dvou krajních věkových skupinách, a to méně než 15 let a 61 a více let, kde se zúčastnilo menší množství respondentů.

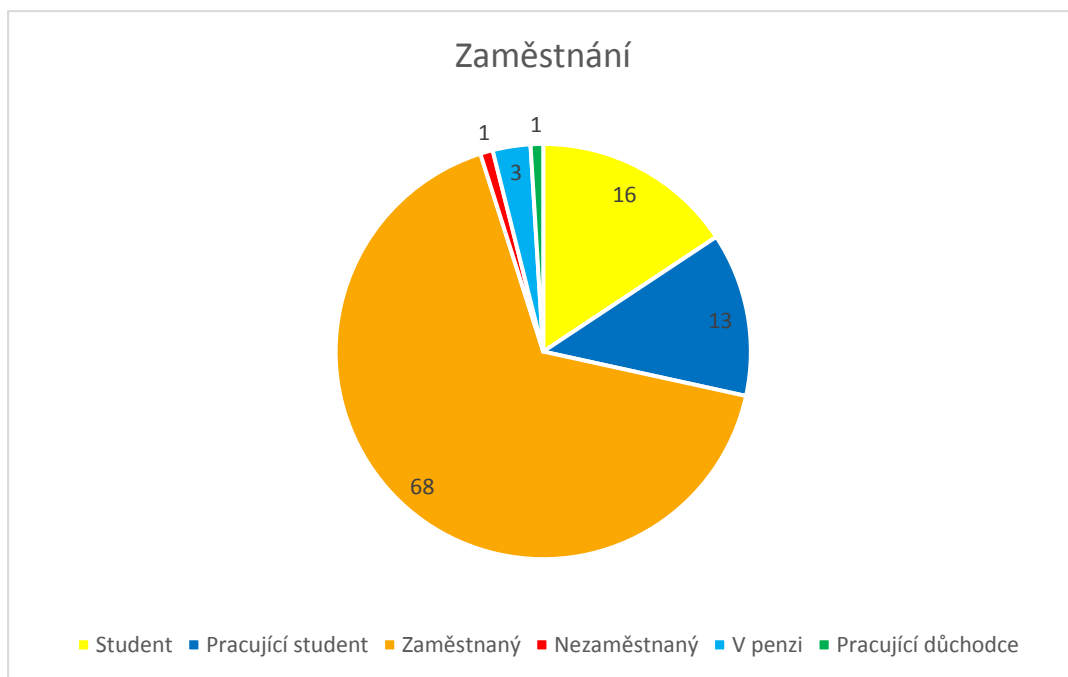
Otázka č.4 zjišťovala nejvyšší dosažené vzdělání respondentů (graf č. 4). V otázce bylo možné vybrat jednu odpověď.

Graf č. 4 Vzdělání respondentů

Otázka č. 4 ukázala, že největší počet respondentů dosáhlo Středního vzdělání s maturitou, a to v počtu 52 respondentů. Na druhém místě následuje Vysokoškolské vzdělání, jakožto nejvyšší možné vzdělání v průzkumu s počtem 33 respondentů. Dále následuje ve výrazně menším počtu Základní vzdělání s počtem 10 respondentů. Středoškolské vzdělání bez maturity pak vybralo 5 respondentů a nejmenší počet respondentů (2) dosáhlo na Vyšší odborné vzdělání. Můžeme tedy pozorovat, že značná část respondentů dosáhla minimálně na Střední vzdělání s maturitou. Naopak nejnižšího, a to Základního vzdělání dosáhlo jen 10 respondentů, což souvisí také s věkem respondentů, když 4 respondenti jsou mladší 15 let.

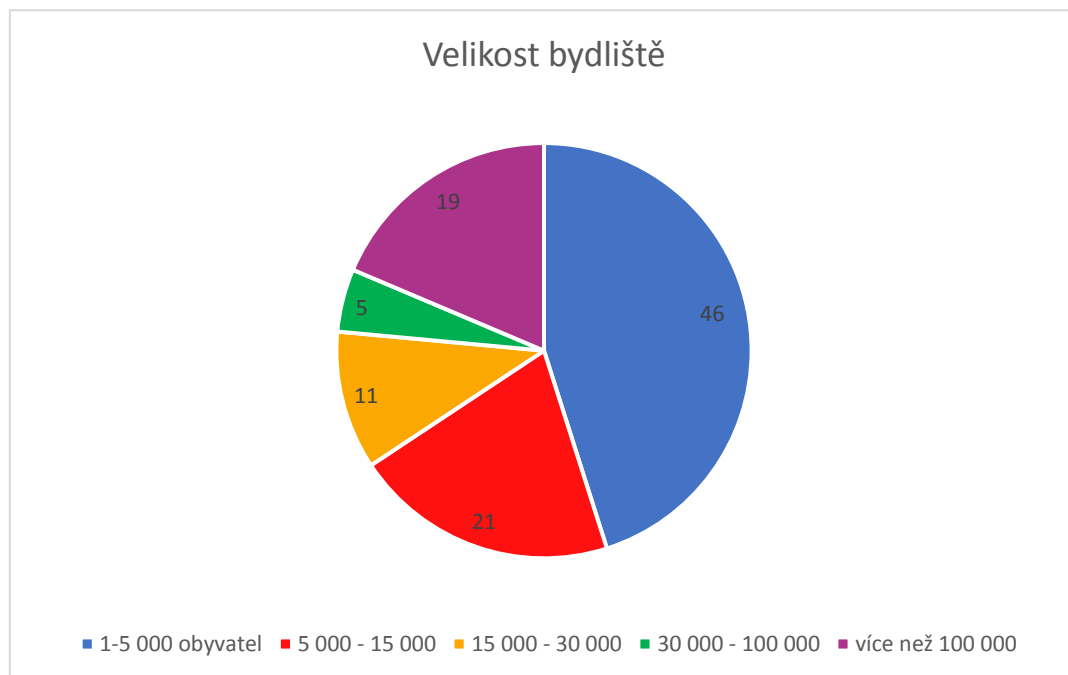
Otázka č. 5 se týkala zaměstnanosti respondentů (graf č. 5). Vybrat šlo pouze jednu odpověď.

Graf č. 5 Zaměstnaní respondentů

Otázka č. 5 zjistila, že nejvyšší počet respondentů je zaměstnaných, a to 68. 16 respondentů je studujících, 13 respondentů jsou pracující studenti, 3 respondenti jsou v penzi, 1 respondent je pracující důchodce a 1 respondent je nezaměstnaný.

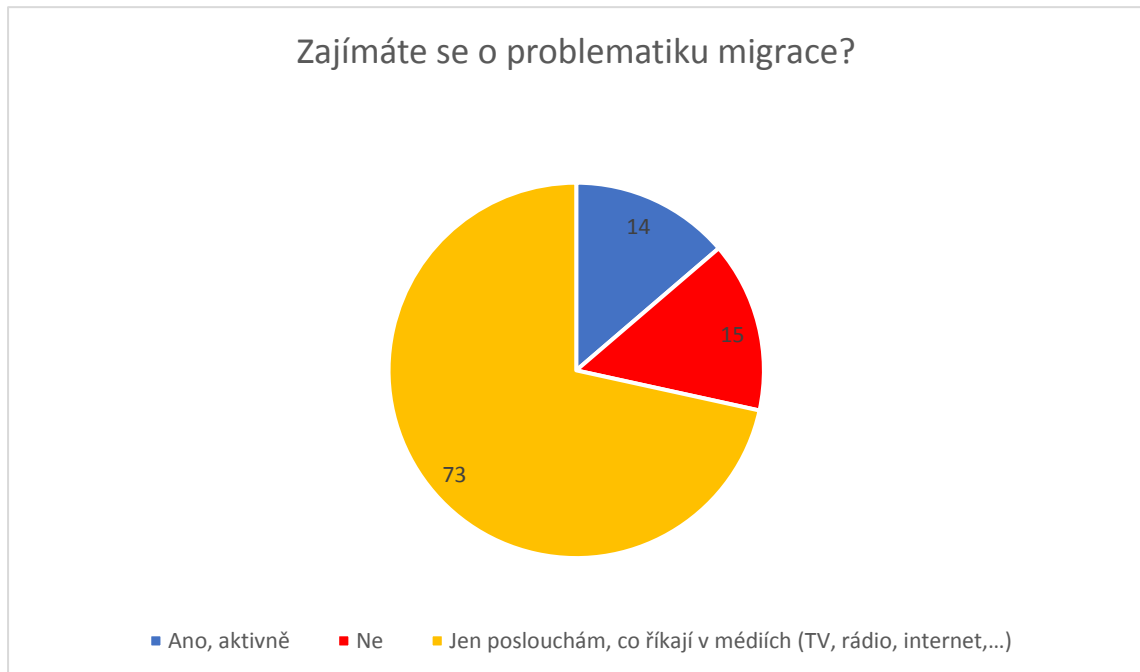
Otázka č. 6 měla za úkol zjistit velikost bydliště respondentů (graf č. 6). Na otázku bylo možné vybrat jednu odpověď.

Graf č. 6 Velikost bydliště respondentů

Otázka č. 6 zjistila, že největší počet respondentů (46) žije v obci s počtem obyvatel pohybujícím se mezi 1 – 5 000. 21 respondentů žije v obci s 5 000 – 15 000 obyvateli, 11 respondentů v obci s 15 000 – 30 000 obyvateli. Pouze 5 respondentů bydlí v obci s 30 000 až 100 000 obyvateli a 19 respondentů v obci s více než 100 000 obyvateli.

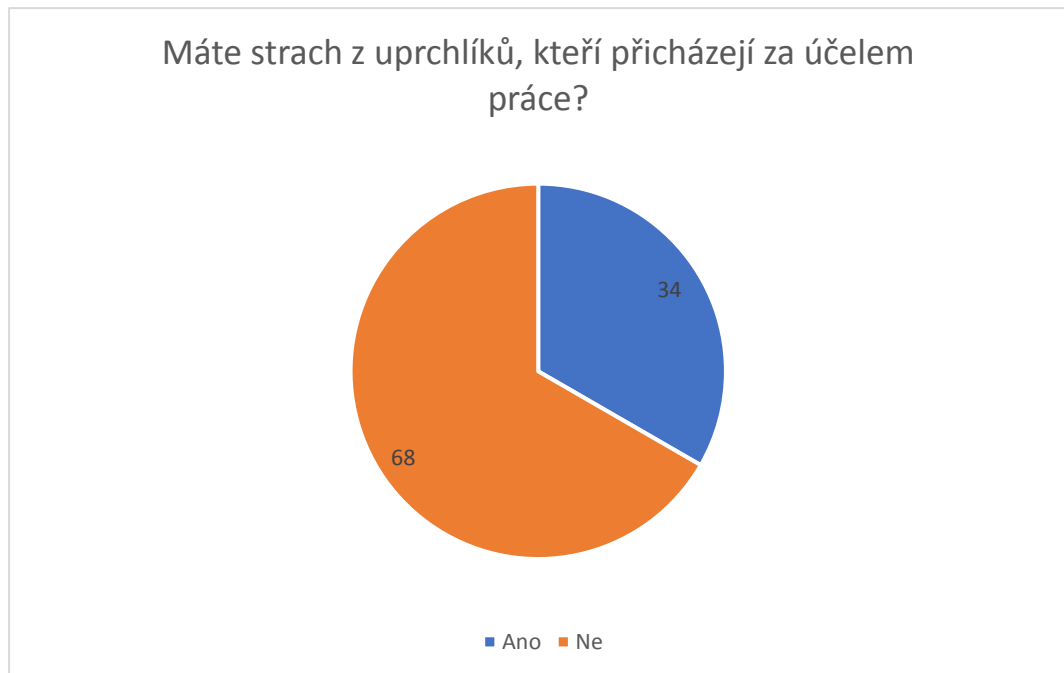
Otázka č.7 otevírá druhou část dotazníku a byla položena pro zjištění zájmu respondentů o problematiku migrace. (graf č. 7) Označena mohla být pouze jedna odpověď.

Graf č. 7 Zájem o problematiku migrace

Většina respondentů (73) uvedla, že se nezajímají o problematiku migrace aktivně, nýbrž jen skrze média. 14 respondentů se o problematiku zajímá aktivně, zatímco 15 respondentů uvedlo, že zájem o problematiku migrace nemají. Tato otázka tedy vypovídá o tom, že jen malá část obyvatelstva se aktivně zajímá o migraci.

Otázka č.8 zjišťovala, zda mají respondenti strach z uprchlíků přicházejících pouze za účelem práce (graf č. 8). Odpovídat bylo možné jen ano nebo ne.

Graf č. 8 Strach z uprchlíků přicházejících za účelem práce

Přibližně dvoutřetinová většina respondentů (68) uvedla, že nemají strach z uprchlíků přicházejících za účelem práce, zbývajících 34 respondentů uvedlo, že strach mají.

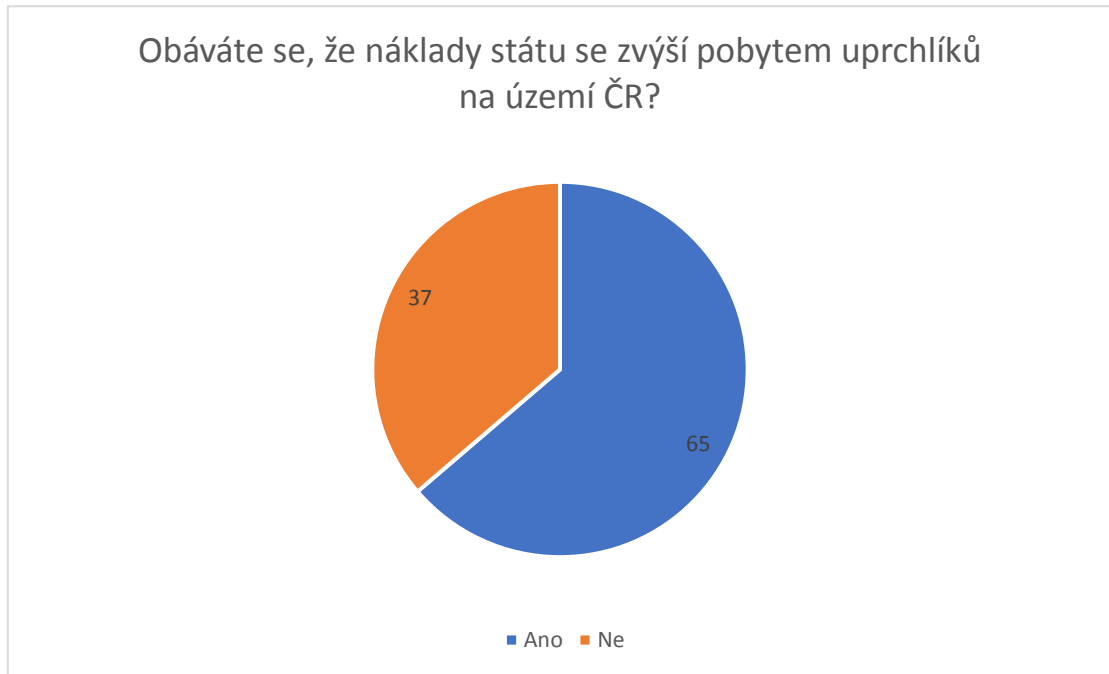
Otázka č. 9 zjišťovala strach respondentů z uprchlíků, kteří přicházejí za účelem práce i trvalého pobytu (graf č. 9). Opět bylo možné odpovědět ano či ne.

Graf č. 9 Strach z uprchlíků přicházejících za účelem práce i pobytu

Větší část (60) respondentů uvedla, že nemají strach z uprchlíků, kteří přicházejí za účelem práce i trvalého pobytu, zbytek respondentů (42) uvedlo, že strach má. Oproti předchozí otázce tak můžeme sledovat nárůst respondentů, kteří mají strach z uprchlíků přicházejících za účelem práce i trvalého pobytu oproti uprchlíkům, kteří přicházejí jen za účelem práce.

Otázka č. 10 měla za úkol zjistit, zda mají respondenti obavu ze zvýšení nákladů státu pobytem uprchlíků na území ČR (graf č. 10). Na výběr byly pouze odpovědi ano nebo ne.

Graf č. 10 Obavy respondentů o zvýšení nákladů státu pobytem uprchlíků na území ČR

Většina respondentů (65) se neobává zvýšení nákladů státu pobytem uprchlíků na území ČR. Naopak 37 respondentů uvedlo, že obavy o zvýšení nákladů státu mají.

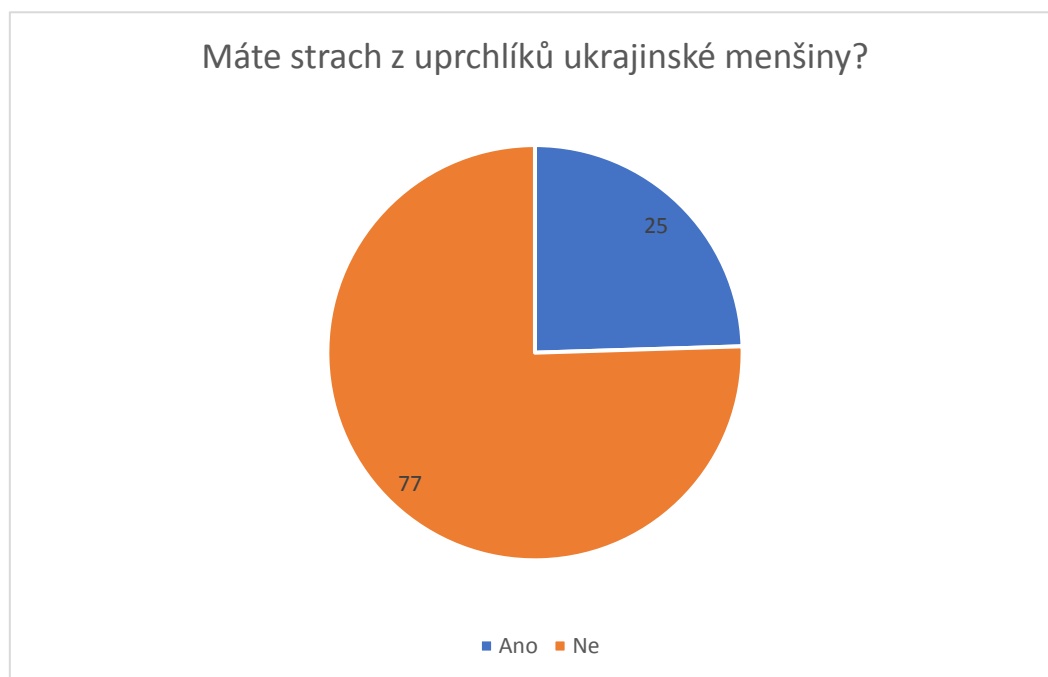
Otázka č. 11 zjišťovala, mají-li respondenti strach z uprchlíků přicházejících z muslimských zemí (graf č. 11). Na otázku bylo možné vybrat jednu odpověď.

Graf č. 11 Strach z uprchlíků přicházejících z muslimských zemí

Téměř třičtvrtinová většina (74) respondentů uvedla, že má strach z uprchlíků přicházejících z muslimských zemí. Zbýlých 28 respondentů strach z uprchlíků přicházejících z muslimských zemí nemá.

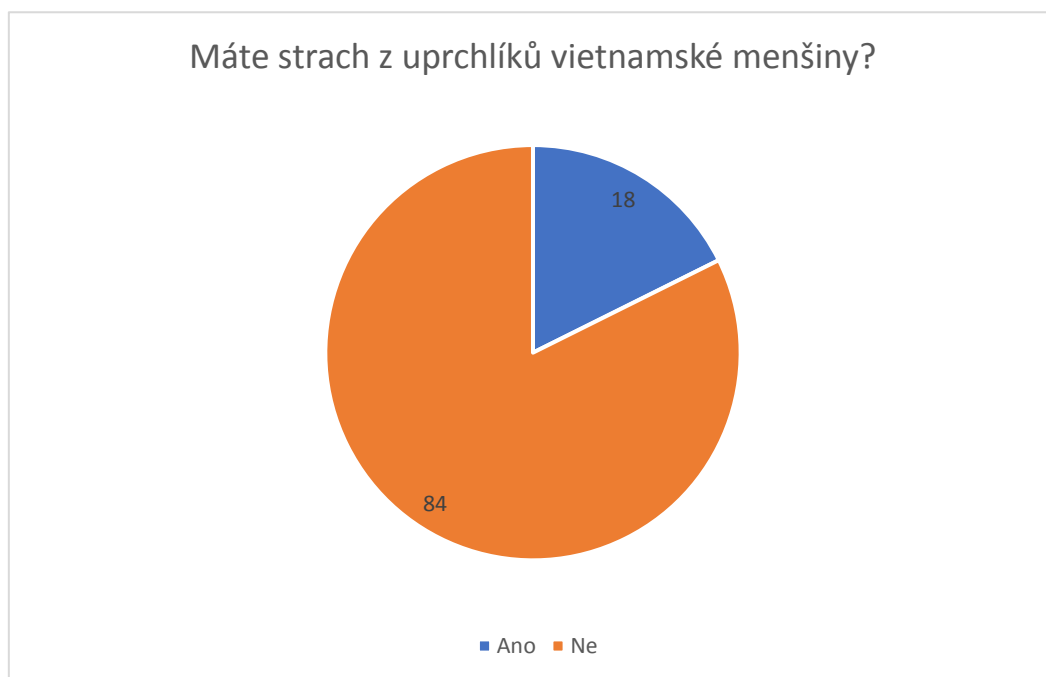
Otázka č. 12 se týkala strachu respondentů, tentokrát z uprchlíků ukrajinské menšiny (graf č. 12). Na otázku bylo možné odpovídat jen ano či ne.

Graf č. 12 Strach z uprchlíků ukrajinské menšiny

U otázky č. 12 uvedlo 77 respondentů, že nemají strach z uprchlíků ukrajinské menšiny. Zbýlých 25 respondentů vybralo odpověď „ANO“. Tedy, že strach z uprchlíků ukrajinské menšiny mají. Oproti předchozí otázce zjišťující strach z uprchlíků z muslimských zemí tedy můžeme pozorovat přesný opak poměru odpovědí. Podle mého názoru je to dáno dlouhodobějším soužitím občanů České republiky s ukrajinskou menšinou oproti uprchlíkům, přicházejícím z muslimských zemí.

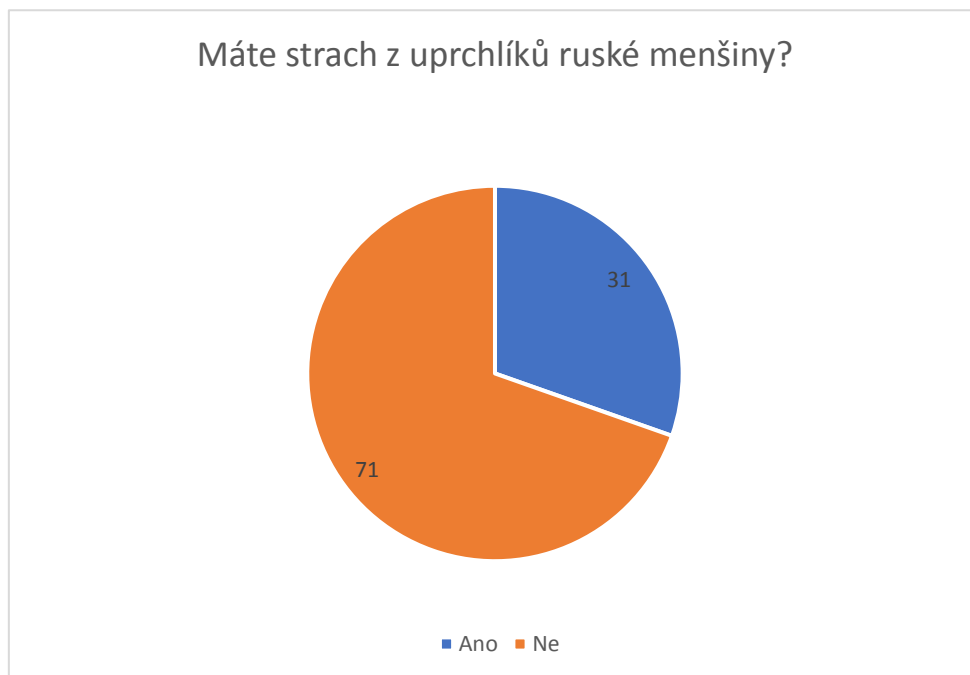
Otázka č. 13 zjišťovala strach respondentů z uprchlíků vietnamské menšiny (graf č. 13). Na otázku bylo možné vybrat jednu odpověď.

Graf č. 13 Strach z uprchlíků vietnamské menšiny

Převládající většina respondentů (84) uvedla, že strach z uprchlíků vietnamské menšiny nemá. Pouze 18 respondentů uvedlo, že z uprchlíků vietnamské menšiny mají strach. Domnívám se, že tato otázka také reflektuje dlouhodobější soužití českých občanů s vietnamskou menšinou, jako tomu je v případě ukrajinské menšiny.

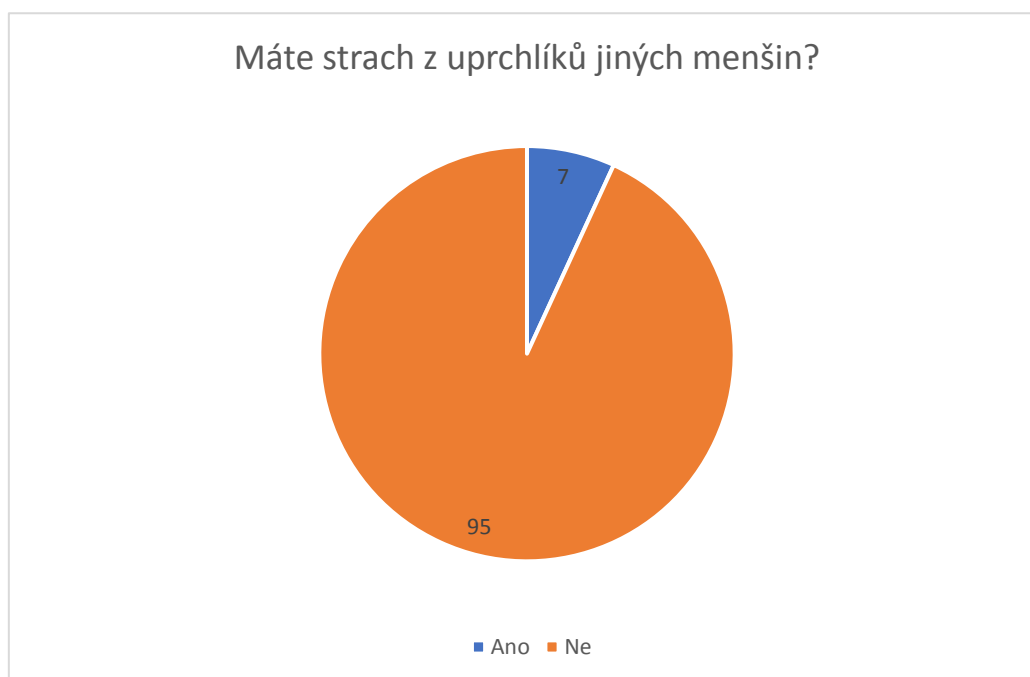
Otázka č. 14 zjišťovala strach respondentů z uprchlíků ruské menšiny (graf č. 14). Opět šlo vybírat mezi odpověďmi ano/ne.

Graf č. 14 Strach z uprchlíků ruské menšiny

71 respondentů uvedlo, že nemají strach z uprchlíků ruské menšiny, zatímco 31 respondentů uvedlo, že strach z uprchlíků ruské menšiny mají.

Otázka č. 15 zjišťovala, zda mají respondenti strach i z jiných menšin (graf č. 15).

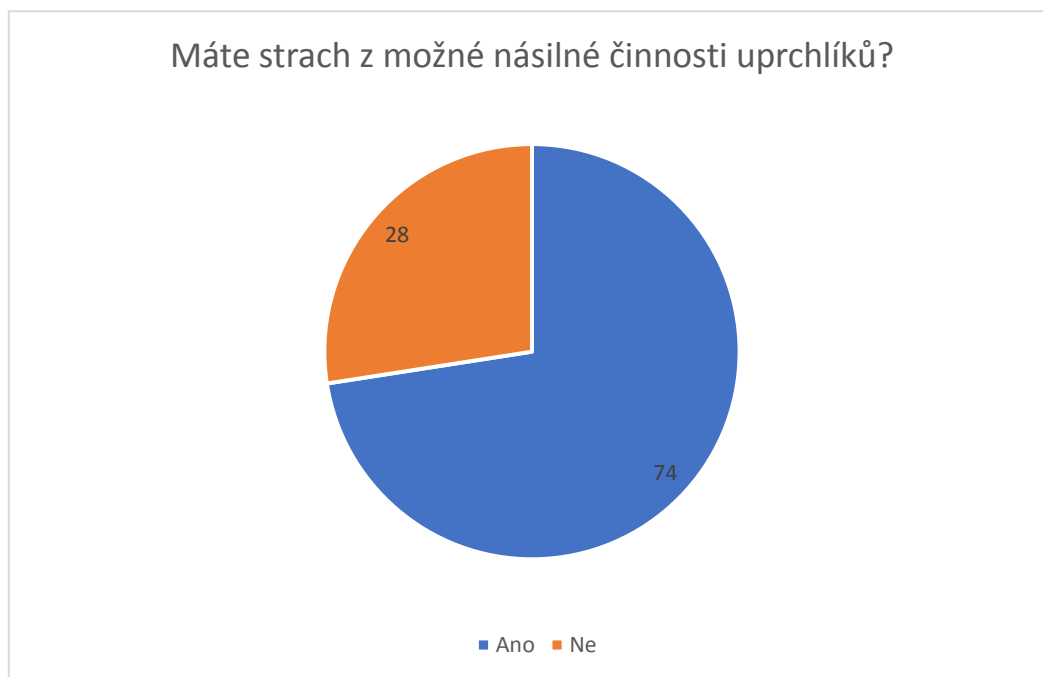

Graf č. 15 Strach z uprchlíků jiných menšin

Naprostá většina respondentů (95) uvedla, že nemají strach z uprchlíků jiných menšin. Zbýlých 7 respondentů má strach z uprchlíků jiných menšin.

2 respondenti uvedli, že mají strach z Romské menšiny, 2 respondenti se shodovali odpovědí, a to strachem z uprchlíků z Afriky a Arabského poloostrova. Další 2 respondenti napsali, že mají strach z uprchlíků všech národnostních menšin a 1 respondent uvedl strach z uprchlíků vyznávajících Islámské náboženství.

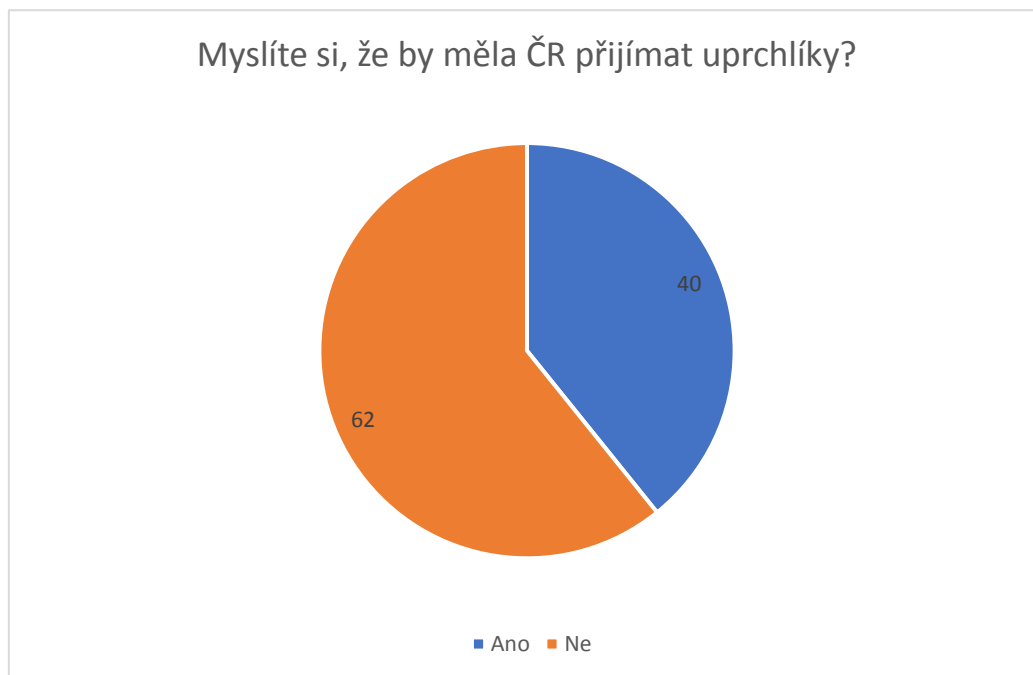
Otázka č. 16 zjišťovala, mají-li respondenti strach z možné násilné činnosti uprchlíků (graf č. 16). Na otázku bylo možné vybrat jednu odpověď.

Graf č. 16 Strach z možné násilné činnosti uprchlíků

74 respondentů má strach z možné násilné činnosti uprchlíků, zbývajících 28 respondentů uvedlo, že strach z možné násilné činnosti uprchlíků nemají.

Otázka č. 17 měla za úkol zjistit názor respondentů na přijímání uprchlíků Českou republikou. (graf č. 17). Na otázku bylo možné odpovídat pouze ano nebo ne.

Graf č. 17 Názor respondentů na přijímání uprchlíků českou republikou

Nadpoloviční většina respondentů (60) si myslí, že by ČR neměla přijímat uprchlíky. Druhá část respondentů (40) je pro přijímání uprchlíků Českou republikou.

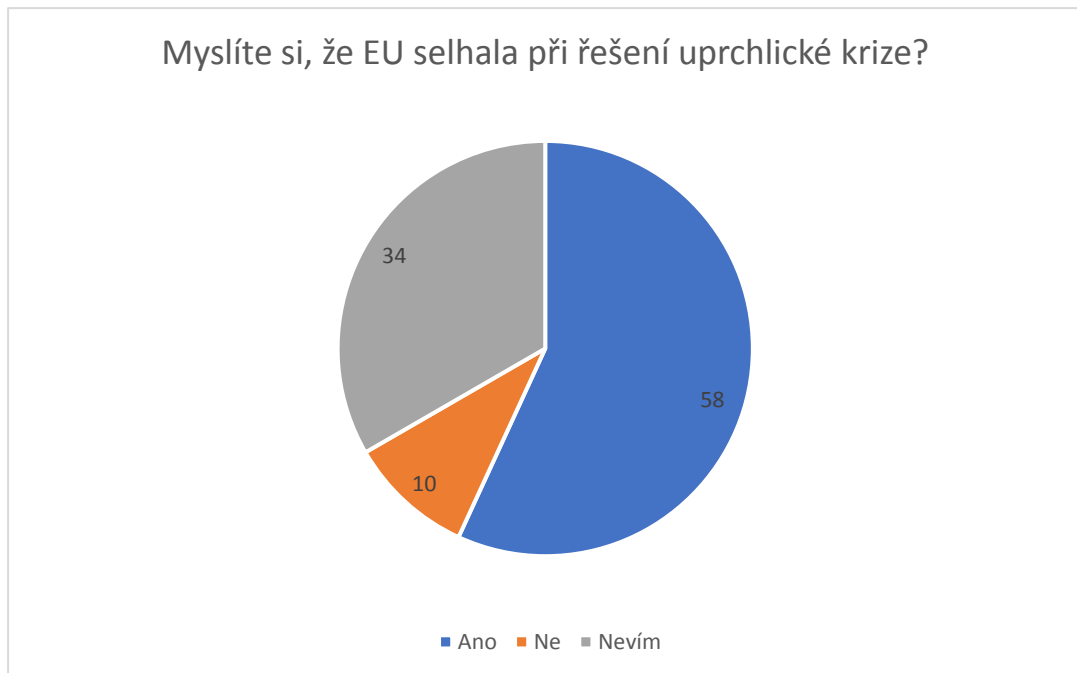
Otázka č. 18 zjišťovala, cítí-li se nyní v České republice jako její občané bezpečně (graf č. 18). Bylo možné vybrat jednu odpověď.

Graf č. 18 Pocit bezpečí respondentů v současné době

Naprostá většina respondentů (90) se v současné době v České republice cítí bezpečně. Naopak malé množství respondentů (12) nemá pocit bezpečí v České republice v současné době. Přestože značná část respondentů v předchozích otázkách vypověděla strach z určitých menšin a možné násilné činnosti, většina respondentů se v současné cítí dobře v České republice bezpečně. Podle mého názoru to souvisí s celkově malým počtem přicházejících uprchlíků a malým počtem spáchaných trestných činů v poměru se zbytkem populace.

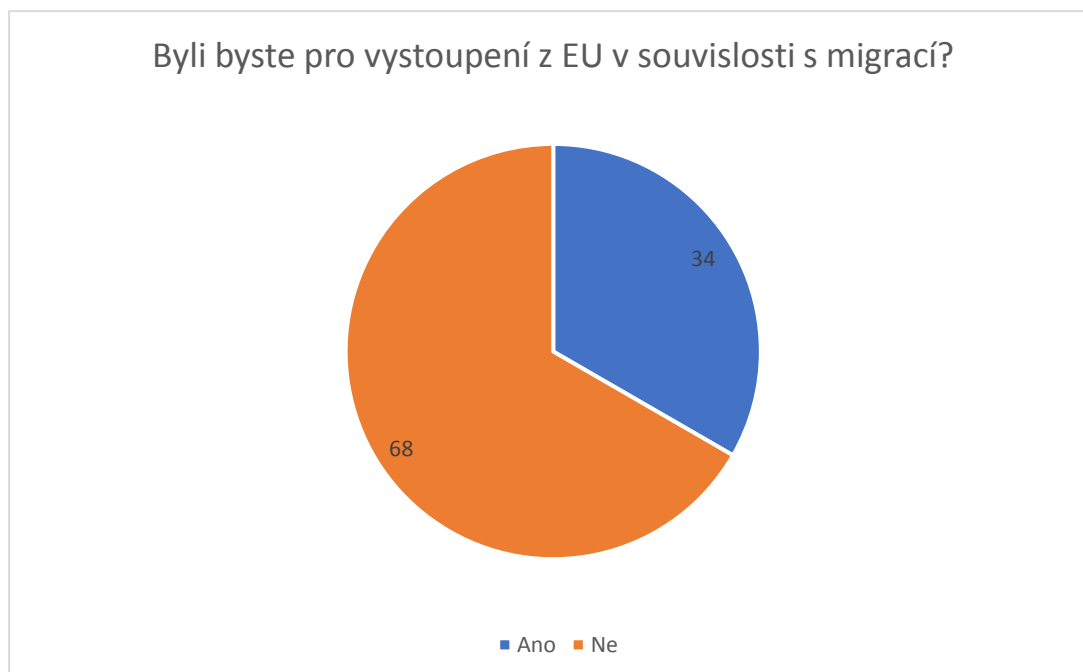
Otázka č. 19 měla za úkol zjistit názor respondentů na zvládnutí řešení uprchlické krize Evropskou unií (graf č. 19). Na otázku bylo možné vybrat pouze jednu odpověď.

Graf č. 19 Názor respondentů na zvládnutí řešení uprchlické krize evropskou unií

Nadpoloviční většina respondentů (58) si myslí, že Evropská unie selhala při řešení uprchlické krize. 10 respondentů uvedlo, že podle jejich názoru Evropská unie neselhala při řešení uprchlické krize, a tudíž ji zvládla. Zbýlých 34 respondentů nemá vlastní názor, nebo se neorientuje v problematice řešení uprchlické krize a uvedlo svoji odpověď „nevím“.

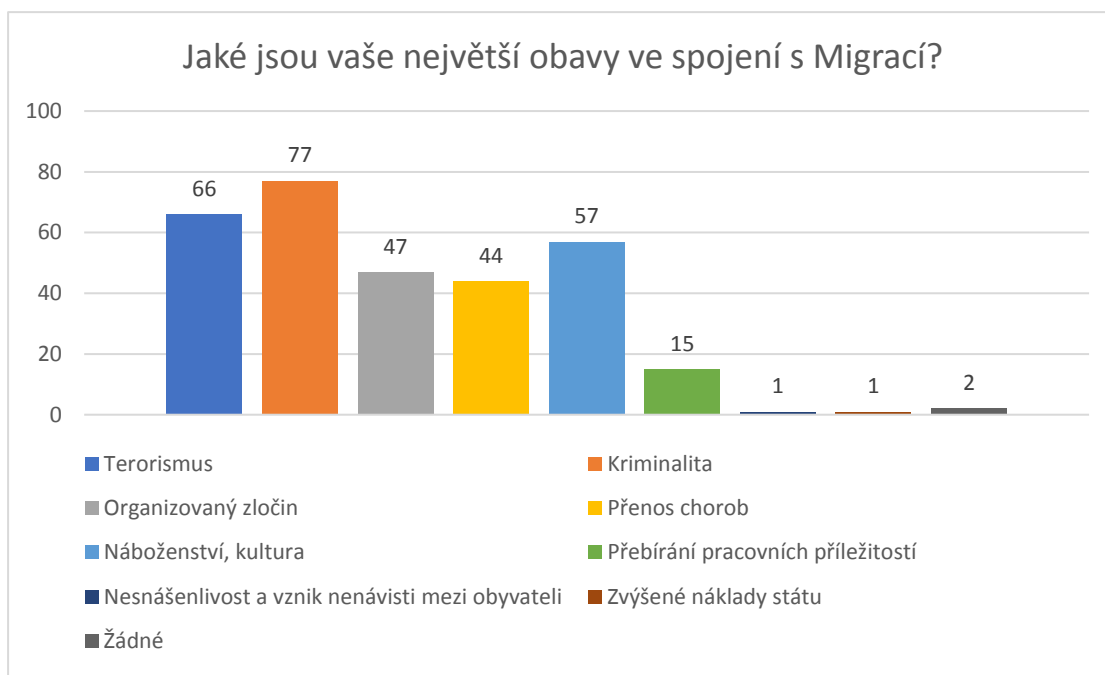
Otázka č. 20 zjišťovala, zda by respondenti byli pro vystoupení z Evropské unie v souvislosti s migrací (graf č. 20).

Graf č. 20 Náзор respondentů pro vystoupení z EU v souvislosti s migrací.

34 respondentů by bylo pro vystoupení z Evropské unie v souvislosti s migrací. 68 respondentů si nemyslí, že by bylo nutné vystupovat z EU kvůli migraci, přestože v předchozí otázce 58 respondentů uvedlo, že si myslí, že EU při řešení migrační krize selhala.

Otázka č. 21 zjišťovala, jaké jsou největší obavy respondentů ve spojení s migrací (graf č. 21). Na otázku bylo možné vybrat více odpovědí nebo připsat odpověď svoji.

Graf č. 21 Obavy respondentů ve spojení s migrací

Mezi respondenty panují největší obavy ze zvýšení kriminality ve spojení s migrací, tuto odpověď vybralo celkem 77 respondentů. Druhá největší obava s počtem 66 respondentů je možný výskyt terorismu, dále následují náboženské a kulturní problémy s 57 hlasy. Organizovaný zločin jakožto obavu ve spojení s migrací vybralo 47 respondentů. 44 respondentů hlasovalo pro přenos chorob a 15 pro obavy z přebírání pracovních příležitostí. Z vlastních odpovědí respondentů 2 napsali, že nemají žádné obavy ve spojení s migrací, 1 respondent uvedl obavy zvýšených nákladů státu a 1 respondent nesnášenlivost a vznik nenávisti mezi obyvateli. Přestože se značná část respondentů cítí v současné době bezpečně, řada z nich uvedla obavy z různých druhů trestné činnosti.

Otázka č. 22 zjišťovala, zda respondenti vidí terorismus jako možné riziko v ČR (graf č. 22). Na otázku bylo možné vybrat jednu odpověď.

Graf č. 22 Možné riziko terorismu v ČR

V této otázce se respondenti rozdělili na téměř souměrné části. 53 respondentů uvedlo, že vidí terorismus jako možné riziko v ČR. Druhá část, tedy 49 respondentů tohle riziko nevnímá. Přestože v předchozí otázce uvedlo 66 respondentů obavy z možné teroristické činnosti uprchlíků, jen 53 respondentů si myslí, že toto riziko tu opravdu je.

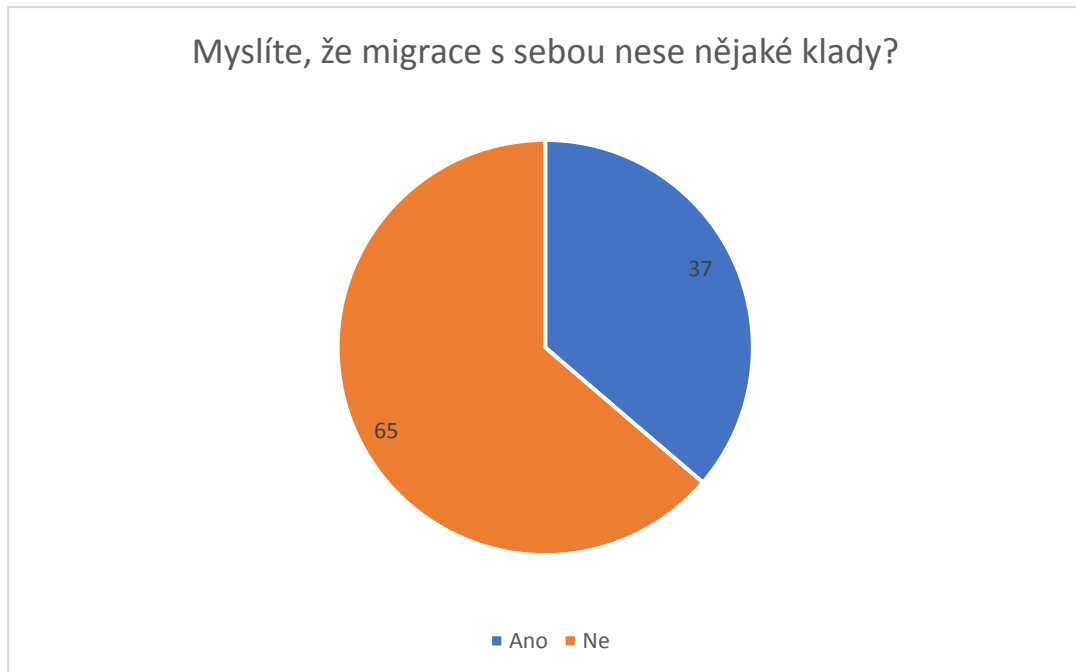
Otázka č. 23 zjišťovala, zda si respondenti myslí, že migrace nese zdravotní rizika pro občany (graf č. 23). Na otázku bylo možné vybrat jednu odpověď.

Graf č. 23 Možná zdravotní rizika pro občany

Nadpoloviční většina respondentů (63) si myslí, že migrace s sebou nese zdravotní rizika pro občany, 39 respondentů má na otázku opačný názor. Podle mého názoru má značná část respondentů migraci spojenou s přenosem chorob kvůli v minulosti probíhajících epidemiím jako HIV/AIDS, Ebola nebo stále probíhající epidemie COVID-19.

Otázka č. 24 zjišťovala, zda si respondenti myslí, jestli s sebou nese migrace nějaké klady (graf č. 24). Na otázku bylo možné vybrat jednu odpověď.

Graf č. 24 Názor respondentů, zda migrace s sebou nese nějaké klady.

65 respondentů si nemyslí, že by migrace mohla nést nějaké klady a tím přispět společnosti. 37 respondentů si naopak myslí, že migrace s sebou nese nějaké klady.

Otázka č. 25 navazuje na předchozí otázku č. 24. Respondenti, kteří v předchozí otázce odpověděli „ANO“ na otázku, jestli si myslí, že migrace s sebou nese nějaké klady, mohli v této otázce vyjádřit a napsat, jaké klady migrace přináší.

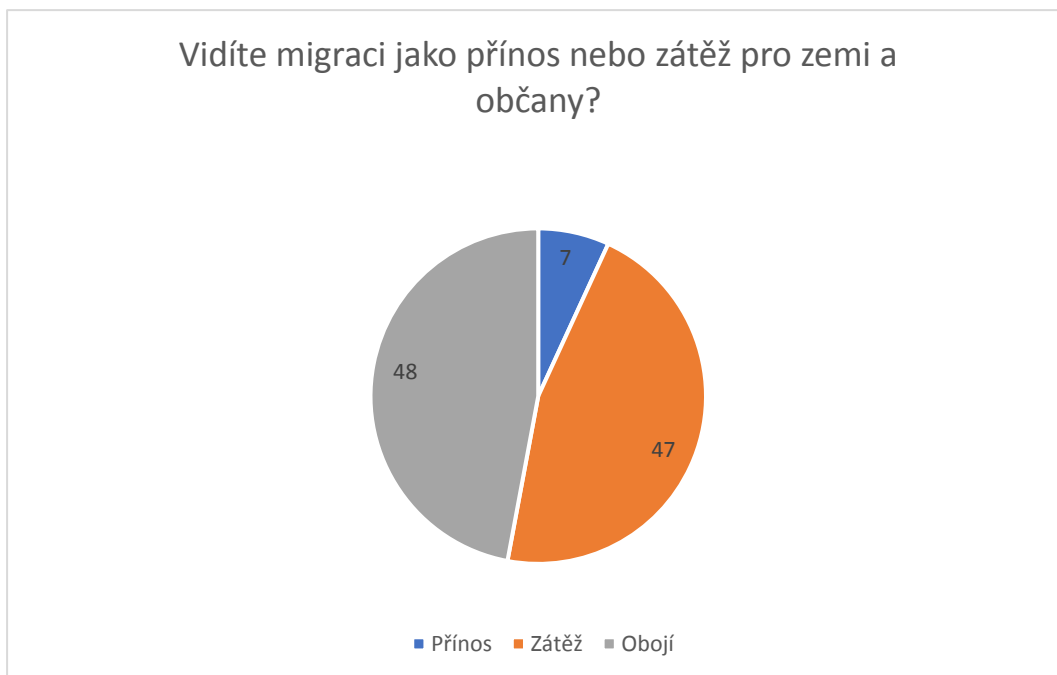
Z 37 respondentů, kteří kladně odpověděli na předchozí otázku, 27 napsalo svůj názor.

U otázky č. 25 respondenti psali následující:

- „Migranti u nás mohou mít lepší životní úroveň“
- „Obsazení pracovních míst“
- „Možnost pomoci migrantům, ekonomický přínos jejich práce, rozšiřování kulturního rozhledu“
- „Kulturní rozmanitost“
- „Nová mentalita a jiný úhel pohledu může českou národnost obohatit“
- „Humanitární pomoc“
- „Projev sounáležitosti“
- „Naučit se přijímat odlišnosti“

Ostatní odpovědi byly obsahově shodující nebo přibližující se vypsáním odpovědím.

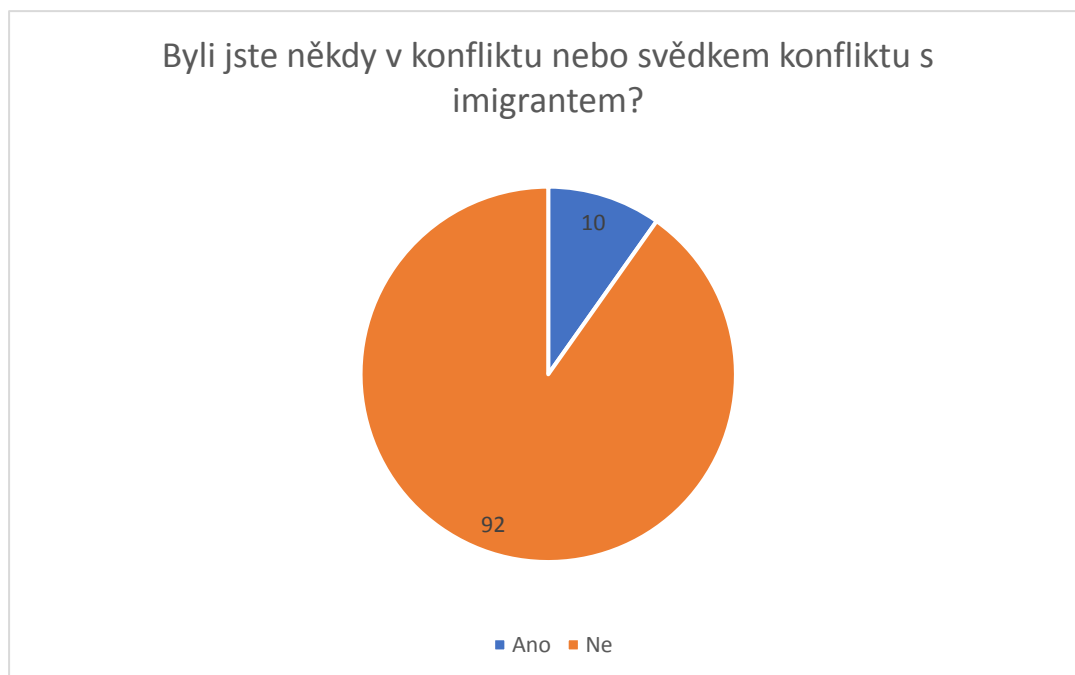
Otázka č. 26 zjišťovala, zda respondenti vidí migraci spíše jako přínos nebo zátěž pro zemi a občany (graf č. 25). Ze tří odpovědí bylo možné vybrat pouze jednu.

Graf č. 25 Názor respondentů, zda vidí migraci jako přínos nebo zátěž.

Jen 7 respondentů si myslí, že migrace je přínosem pro zemi a občany. 47 respondentů vyjádřilo svůj názor a myslí si, že migrace je spíše zátěží pro zemi a občany. Zbýlých 47 respondentů uvedlo odpověď „obojí“, tedy si nemyslí, že by byla migrace pro zemi a občany přímo zátěž ale ani přínos.

Otázka č. 27 zjišťovala, zda byly respondenti v konfliktu nebo svědkem konfliktu s imigrantem (graf č. 26). Na otázku bylo možné vybrat jednu odpověď.

Graf č. 26 Zkušenosti respondentů s konfliktem s imigrantem

92 respondentů se nesetkalo ani nebylo účinkujícím v konfliktu s imigrantem. Zbýlých 10 respondentů se v konfliktu s imigrantem neocitlo. Přestože značná část respondentů má obavy z možné násilné činnosti migrantů, jen malá část se ve skutečnosti s nějakým typem konfliktu setkala.

Poslední otázka č. 28 navazuje na předchozí otázku č. 27. V této otázce mohli respondenti, kteří se setkali s konfliktem s imigrantem vyjádřit, o jaký konflikt se jednalo.

Z 10 respondentů vyjádřilo svoji zkušenost respondentů 6

U otázky č. 28 psali respondenti následující:

- „Napadení“
- „Jízda bez dokladu“
- „V případě nepřizpůsobení se hygienickým pravidlům při cestování“
- „Potyčka Vietnamce a Čecha na tržnici“
- „Ženy Ukrajinské/Ruské národnosti byly velice egoistické a útočné během rozhovoru“
- „Rvačka, vyhrožování dalším násilím“

6 ZÁVĚRY

Bakalářská práce může sloužit jako prostředek k základnímu pochopení problematiky migrace a migrační politiky České republiky. Zároveň se ale dívá na tento jev i v evropském měřítku a představuje čtenáři i zákonnou úpravu migrace. V rámci migrační politiky ČR je kladen důraz na integraci cizinců, ale také na návratovou politiku a zamezení nelegální migrace. Zvláštní pozornost je pak věnována azylu. Podrobně se věnuje především dopadům migrace na ochranu obyvatelstva. Z této části práce vyplývá, že migrace pro Českou republiku nepředstavuje žádné větší riziko. Například na kriminalitě se v ČR migranti podle dat ČSÚ podílí přibližně ze stejné části jako ostatní občané České republiky. Zdravotní rizika představuje spíše turismus a terorismus není v současné době pro ČR relevantní hrozbou. Stejně tak klesá trend organizovaného zločinu v důsledku nelegální migrace, který byl v předchozích letech brán jako velké riziko. Jedinou významnou hrozbu představuje v současnosti neřízená migrace.

Cílem výzkumu bylo získat přehled o názorech na migraci ve společnosti. Výsledky jsem shrnul v následující kapitole. Jsem přesvědčen, že se mi podařilo vytyčené cíle splnit a poskytnout čtenáři základní souhrnný dokument k problematice migrace.

7 SOUHRN

Na začátku práce jsem definoval základní pojmy potřebné pro správné pochopení problematiky migrace a představil jsem motivy migrace. V další kapitole jsem čtenáře seznámil s migrační politikou ČR, jejími cíli a vztahem politiky k volnému pohybu osob v Evropské unii a schengenském prostoru. Dále jsem se zaměřil na mezinárodní a evropské závazky ČR v oblasti migrace a u každé položky vyjádřil jednotlivé cíle. V následující kapitole jsem vymezil bezpečnostní systém České republiky, jeho složky a organizaci, bezpečnostní strategii, ochranu obyvatelstva a systematiku krizového řízení. Nakonec jsem zjišťoval možné dopady migrace na ČR. Konkrétně jsem se zaměřil na hrozbu neřízené migrace, terorismus a kriminalitu, organizovaný zločin, zdravotní rizika a ke každému z nich se snažil uvést statistická data.

K práci jsem pak zpracoval dotazník, který nám nastiňuje názor společnosti na problematiku migrace. Z výzkumu vyplývá, že většina respondentů se aktivně nezajímá o migraci, ale má strach z uprchlíků a imigrantů, a přesto se v ČR cítí bezpečně. Největší obavy mají z uprchlíků přicházejících z muslimských zemí a nejméně se bojí uprchlíků vietnamské menšiny. Česká republika by podle více než poloviny respondentů neměla vůbec přijímat uprchlíky. Dvě třetiny respondentů by nebyly pro vystoupení ČR z Evropské unie v souvislosti s migrací, přestože se domnívají, že EU při řešení uprchlické krize selhala. Nejvíce se obávají kriminality, terorismu a možných důsledků plynoucích z náboženského či kulturního přesvědčení. Přenos chorob vidí jako hrozbu 43% respondentů, i když si více než polovina respondentů myslí, že migrace představuje zdravotní rizika pro občany. Klady migrace přináší pouze podle 1/3 respondentů, kteří následně uvedli, o jaké klady se jedná. Nejvíce lidí je přesvědčeno, že migrace je pro cílovou zemi pouze zátěží. Přestože většina respondentů má strach z možné násilné či kriminální činnosti uprchlíků, pouze malá část z nich se v životě dostala do konfliktu s migrantem nebo byla jeho svědkem.

8 SUMMARY

In the beginning of the thesis I defined the basic concepts which are needed for correct understanding of migration issues and I also introduced the motives for migration. In the next chapter I apprised the readers with migration politics of the Czech Republic, its goals and the relationship of politics to the free movement of persons in the European Union and the Schengen area. I also focused on the international and European commitments of the Czech Republic in the migration section and I expressed their individual goals. In the following chapter I defined the security system of the Czech Republic, its components and organization, security strategy, protection of the population and the system of crisis management. Finally, I investigated the possible effects of migration to the Czech Republic. Especially, I focused on the threat of uncontrolled migration, terrorism and crime, organized crime, health risks and I sought to provide statistics on each of them.

Then I prepared a questionnaire for the thesis, which outlines the society's opinion on the issue of migration. The research shows that most respondents are not actively interested in migration, but are afraid of refugees and immigrants, and yet they feel safe in the Czech Republic. They are most worried about refugees coming from Muslim countries and are least afraid of refugees from the Vietnamese minority. According to more than half of the respondents, the Czech Republic should not accept refugees at all. Two thirds of the respondents would not be in favor of the Czech Republic's withdrawal from the European Union in connection with migration, even though they believe that the EU has failed to resolve the refugee crisis. They are most concerned about crime, terrorism and the possible consequences of religious or cultural beliefs. 43% of respondents see disease transmission as a threat, although more than half of respondents think that migration poses health risks to citizens. Migration brings benefits only according to 1/3 of the respondents, who then stated what the pros are. Most people believe that migration is only a burden for the destination country. Although most respondents fear of possible violent or criminal activity of refugees, only a small proportion of them have come into conflict with or witnessed a conflict on their own.

9 REFERENČNÍ SEZNAM

Cejp, M. (2010). *Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky*. ISBN 978-80-7338-105-9

Český statistický úřad (2018). *Cizinci v ČR v letech 2004 – 2018* Retrieved from https://www.czso.cz/documents/11292/27320905/c01R01_2018.pdf/5db4c547-2012-44d0-8327-8be1d01cb218?version=1.0

Drbohlav, D. (2010). *Migrace a (i)migranti v Česku: kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme?* Sociologické nakladatelství (SLON).

Hejduková, B. (2018). *Motivy a strategie migrace muslimského obyvatelstva do České republiky*. *Kulturní Studia*, 2018(1), 68–81. <https://doi.org/10.7160/ks.2018.100104>

Holíková, K., Rozumek, M., Rozumková, P., Valentová, E., Hradečná, P., Jelínková, M., & Čížinský, P. (2011). *Řešení otázek neoprávněného pobytu cizinců: situace v ČR a ve vybraných evropských zemích*. Linde Praha

Horáková, M. (2011). *Mezinárodní pracovní migrace v České republice v době pokračující hospodářské recese v roce 2010*. VÚPSV

King, R. (2008). *Atlas lidské migrace* (přeložil Richard OLEHLA). Mladá fronta.

Kolářová, Z. (2016). *(Ne)známé důsledky migrace pro české zdravotnictví*. Retrieved from: <https://www.tevapoint.cz/nezname-dusledky-migrace-pro-ceske-zdravotnictvi/>

Koudelka, J. (2018). *Imigrace a liberalismus: dopady migrace, teorie a možná řešení*. Centrum pro studium demokracie a kultury.

Malířová, E., Džestr, Hrubanová, K., & Frühbauerová, P. (2016). *Lidé v pohybu: metodika pro práci s tématy uprchlictví a migrace*. Junák – český skaut, tiskové distribuční centrum, z. s.

Ministerstvo vnitra České republiky. (2016a). *Audit národní bezpečnosti*. Vydalo: Ministerstvo vnitra ČR

Ministerstvo vnitra České republiky. (n. d.a). *Bezpečnostní aspekty migrace*. Retrieved from: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/bezpecnostni-aspekty-migrace.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky (2015a). *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0

Ministerstvo vnitra České republiky. (n. d.b). *Slovníček pojmů*. Retrieved from: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky. (n. d.c). *Slovníček pojmů*. Retrieved from: <http://www.mvcr.cz/webpm/soubor/slovnicek-pojmu.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky. (2015b). *Strategie migrační politiky České republiky* Vydalo: Ministerstvo vnitra ČR, 2015 ISBN – 978-80-86466-83-5

Ministerstvo vnitra České republiky. (2016b). *Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020*. 1–59. Retrieved from <http://www.mvcr.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2016-az-2020.aspx>

Novák, J. (2014). *Krizové řízení*. Univerzita Palackého v Olomouci.

Open society fund (2017). *Migrace a kriminalita – materiál pro média*. Retrieved from https://osf.cz/wp-content/uploads/2015/08/TZ_migrace_a_kriminalita_data_20170530.pdf

Pána, L., & Rataj, J. (2016). *Migrační krize a vztahy většinového obyvatelstva a menšin v současné Evropě*. Vysoká škola evropských studií, z. ú.

Scheinost, M., Cejp, M., Pojman, P., Diviák, T. (2018). *Trendy vývoje organizovaného zločinu a jeho vybraných forem*. ISBN 978-80-7338-171-4

Státní zdravotní ústav. (2018). *Výskyt infekčních onemocnění v EU v souvislosti s migrací do Evropy od září 2015 do konce roku 2017*. Retrieved from: http://www.szu.cz/uploads/Epidemiologie/Migranti/Infekcni_onemocneni_u_migrantu_v_EU.poster.17.4.2018v.pdf

Uherek, Z., Honusková, V., Ošťádalová, Š., & Günter, V. (2016). *Migrace: historie a současnost*. Občanské sdružení PANT.

World Health Organization. (2019). *10 things to know about the health of refugees and migrants*. Retrieved from: <https://www.who.int/news-room/feature-stories/detail/10-things-to-know-about-the-health-of-refugees-and-migrants>

Zákon č. 326/1999 Sb., *o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů*.

10 PŘÍLOHY

Příloha 1. Dotazník: Migrace a její možné dopady na ochranu obyvatelstva a krizové řízení

Dotazník: Migrace a její možné dopady na ochranu obyvatelstva a krizové řízení

Dobrý den,

jmenuji se Vojtěch Pohl a studuji na fakultě tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci obor Ochrana obyvatelstva. Jako součást mé bakalářské práce provádím průzkum veřejného mínění o dopadech migrace na ochranu obyvatelstva a krizové řízení.

Tímto bych Vás rád požádal o vyplnění následujícího dotazníku:

1. Pohlaví

- Muž
- Žena

2. Národnost

- Česká
- Slovenská
- Jiná:

3. Věk

- Méně než 15
- 15-20
- 21-30
- 31-40
- 41-50
- 51-60
- 61 a více

4. Dosažené vzdělání

- Základní vzdělání (ZŠ)
- Střední vzdělání bez maturity
- Střední vzdělání s maturitou
- Vyšší odborné vzdělání (VOŠ)
- Vysokoškolské vzdělání (VŠ)

5. Zaměstnání

- Student
- Pracující student
- Zaměstnaný
- Nezaměstnaný
- V penzi
- Pracující důchodce

6. Velikost bydliště

- 1-5 000 obyvatel
- 5 000 – 15 000 obyvatel
- 15 000 – 30 000 obyvatel
- 30 000 – 100 000 obyvatel
- Více než 100 000 obyvatel

7. Zajímáte se o problematiku migrace?

- Ano, aktivně
- Ne
- Jen poslouchám, co říkají v médiích (TV, rádio, internet,...)

8. Máte strach z uprchlíků, kteří přicházejí za účelem práce?

- Ano
- Ne

9. Máte strach z uprchlíků, kteří přicházejí za účelem práce i trvalého pobytu?

- Ano
- Ne

10. Obáváte se, že náklady státu se zvýší pobytem uprchlíků na území ČR?

- Ano
- Ne

11. Máte strach z uprchlíků, kteří přicházejí z muslimských zemí?

- Ano
- Ne

12. Máte strach z uprchlíků ukrajinské menšiny?

- Ano
- Ne

13. Máte strach z uprchlíků vietnamské menšiny?

- Ano
- Ne

14. Máte strach z uprchlíků ruské menšiny?

- Ano
- Ne

15. Máte strach z uprchlíků jiných menšin? (pokud ano, napište které, pokud ne, odpověď přeskočte)

16. Máte strach z možné násilné činnosti uprchlíků?

- Ano
- Ne

17. Myslíte si, že by měla ČR přijímat uprchlíky?

- Ano
- Ne

18. Cítíte se v ČR v současné době bezpečně?

- Ano
- Ne

19. Myslíte si, že EU selhala při řešení uprchlické krize?

- Ano
- Ne
- Nevím

20. Byli byste pro vystoupení z EU v souvislosti s migrací?

- Ano
- Ne

21. Jaké jsou vaše největší obavy ve spojení s Migrací?

- Terorismus
- Kriminalita
- Organizovaný zločin
- Přenos chorob
- Náboženství, kultura
- Přebírání pracovních příležitostí
- Jiné:

22. Vidíte terorismus jako možné riziko v ČR?

- Ano
- Ne

23. Myslíte si, že migrace nese zdravotní rizika pro občany?

- Ano
- Ne

24. Myslíte, že migrace s sebou nese nějaké klady?

- Ano
- Ne

25. Pokud jste v předchozí otázce odpověděli ANO, můžete napsat jaké klady

26. Vidíte migraci jako přínos nebo zátěž pro zemi a občany?

- Přínos
- Zátěž
- Obojí

27. Byli jste někdy v konfliktu nebo svědkem konfliktu s imigrantem?

- Ano
- Ne

28. Pokud jste v předchozí otázce odpověděli ANO, můžete napsat o jaký konflikt se jednalo

Seznam obrázků:

Obr. č. 1 Organizační struktura bezpečnostního systému ČR (MVČR, 2015a)

Obr. č. 2 Vztah ochrany obyvatelstva, civilní ochrany a civilní obrany (MVČR, 2015a)

Obr. č. 3 Schéma Krizového řízení (Novák, 2014)

Obr. č. 4 krizové situace a krizové stavy (MVČR, 2015a)

Obr. č. 5 Hlášení onemocnění migrantů 2017 (Státní zdravotnický ústav, 2018)

Seznam tabulek:

Tabulka č. 1 Kriminalita cizinců (vlastní zpracování)

Tabulka č. 2 Podíly cizinců na území ČR (vlastní zpracování)

Seznam grafů:

Graf č. 1 Pohlaví respondentů

Graf č. 2 Národnost respondentů

Graf č. 3 Věk respondentů

Graf č. 4 Vzdělání respondentů

Graf č. 5 Zaměstnání respondentů

Graf č. 6 Velikost bydliště respondentů

Graf č. 7 Zájem o problematiku migrace

Graf č. 8 Strach z uprchlíků přicházejících za účelem práce

Graf č. 9 Strach z uprchlíků přicházejících za účelem práce i pobytu

Graf č. 10 Obavy respondentů o zvýšení nákladů státu pobytém uprchlíků na území ČR

- Graf č. 11 Strach z uprchlíků přicházejících z muslimských zemí
- Graf č. 12 Strach z uprchlíků ukrajinské menšiny
- Graf č. 13 Strach z uprchlíků vietnamské menšiny
- Graf č. 14 Strach z uprchlíků ruské menšiny
- Graf č. 15 Strach z uprchlíků jiných menšin
- Graf č. 16 Strach z možné násilné činnosti uprchlíků
- Graf č. 17 Náзор respondentů na přijímání uprchlíků českou republikou
- Graf č. 18 Pocit bezpečí respondentů v současné době
- Graf č. 19 Náзор respondentů na zvládnutí řešení uprchlické krize evropskou unií
- Graf č. 20 Náзор respondentů pro vystoupení z EU v souvislosti s migrací.
- Graf č. 21 Obavy respondentů ve spojení s migrací
- Graf č. 22 Možné riziko terorismu v ČR
- Graf č. 23 Možná zdravotní rizika pro občany
- Graf č. 24 Náзор respondentů, zda migrace s sebou nese nějaké klady.
- Graf č. 25 Náзор respondentů, zda vidí migraci jako přínos nebo zátěž.
- Graf č. 26 Zkušenosti respondentů s konfliktem s imigrantem